

Jaarverslag van de Belgische Cementnijverheid
2014

**BETON VAN MORGEN
PERSPECTIEVEN IN STEDENBOUW
EN ARCHITECTUUR**

FEBELCEM

Partner van infobeton.be

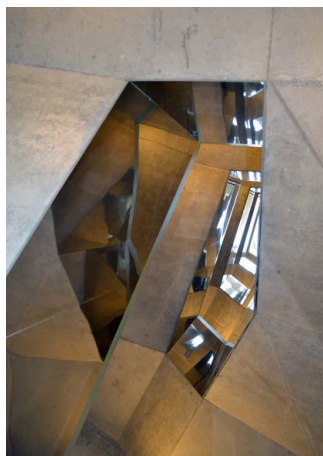
Federatie van de Belgische Cementnijverheid

FEBELCEM

FEBELCEM v.z.w.

Vorstlaan 68
1170 Brussel
Tel.: 02 645 52 11
Fax: 02 640 06 70
info@febelcem.be
www.febelcem.be

Coverfoto

Foto: E. Schelstraete - Arch. noAarchitecten

Productie

Images de Marc sprl

Verantwoordelijk uitgever

André Jasienski

Wettelijk depot: D/2015/280/4

Leden

SA/NV CBR Cementbedrijven
Terhulpesteenweg 185
1170 Brussel
Tel.: 02 678 32 11
Fax: 02 660 64 33
www.cbr.be

SA/NV Holcim (België)
Avenue Robert Schuman 71
1401 Nijvel
Tel.: 067 87 66 01
Fax: 067 87 91 30
www.holcim.be

SA/NV Compagnie des
Ciments Belges "CCB"
Grand-Route 260
7530 Gaurain-Ramecroix
Tel.: 069 25 25 11
Fax: 069 25 25 90
www.ccb.be

Raad van bestuur

Voorzitter

A. Jacquemart

Bestuurders

L. Van Camp

L. Beauchemin

R. Köhler

F. Donega

B. Decléty

J-Y. Le Dreff

Inhoud

Voorwoord	4
De Belgische cementindustrie.....	5
Hoofdstuk 1 - Perspectieven in stedenbouw en architectuur.....	6
Hoofdstuk 2 - De economische conjunctuur.....	8
Hoofdstuk 3 - Een industriesector met oog voor het leefmilieu.....	20
Hoofdstuk 4 - Het Departement Promotie, Onderzoek en Ontwikkeling: enkele markante feiten in 2014	26
Statistieken	40

Voorwoord

De bouwsector heeft het afgelopen jaar uiteindelijk afgesloten met een groei van 3,2%. Dat is beter dan het gemiddelde van de Belgische economie (+1%). De gunstige weersomstandigheden tijdens het eerste kwartaal van 2014 hebben hiertoe bijgedragen. De cementsector van zijn kant, registreerde in 2014 een verbruik van 6.123.118 ton en realiseerde daarmee opnieuw een lichte groei met 1,4%. Deze is net zoals in 2011 te verklaren door de bijzonder gunstige weersomstandigheden.

De globale economische context blijft echter moeilijk: dat is goed te merken aan de orderboekjes van de ondernemingen en aan de negatieve ontwikkeling van de werkgelegenheid (-2,9%). Toch mogen we niet alles negatief noemen. We stellen vast dat de activiteit in de residentiële woningbouw in 2014 een groei met ongeveer 3,7% liet optekenen, terwijl de renovatie met 3,2% groeide. De sector van de niet-residentiële nieuwbouw noteerde daarentegen een terugval met 1,9% terwijl die van de openbare werken nagenoeg stabiel bleef.

Het is moeilijk om zich voor de bouwsector te wagen aan prognoses voor 2015. De ondernemers lijken echter veelal pessimistisch te staan tegenover de conjunctuur. De veralgemeende economische crisis en de politieke toestand zullen het voor de erg voorzichtige ondernemingen en particulieren allicht nog moeilijker maken om te investeren. Op middellange termijn lijkt er voor de bouwsector geen duidelijk herstel in het verschiet voor 2016 en zelfs 2017.

In die context verwachten we voor het cementverbruik in 2015 ongetwijfeld een terugval die op 3% wordt geraamd in verhouding tot 2014. Na een verkiezingsjaar waarin alle sectoren de aandacht van de politieke wereld hebben gevestigd op de vele uitdagingen voor onze industrieën, blijven de volgende elementen brandend actueel:

- De concurrentiekracht van de ondernemingen,
- De kostprijs van de energie en meerbelasting op de zonne-energie,
- De kilometerbelasting op het transport van bulkgoederen.

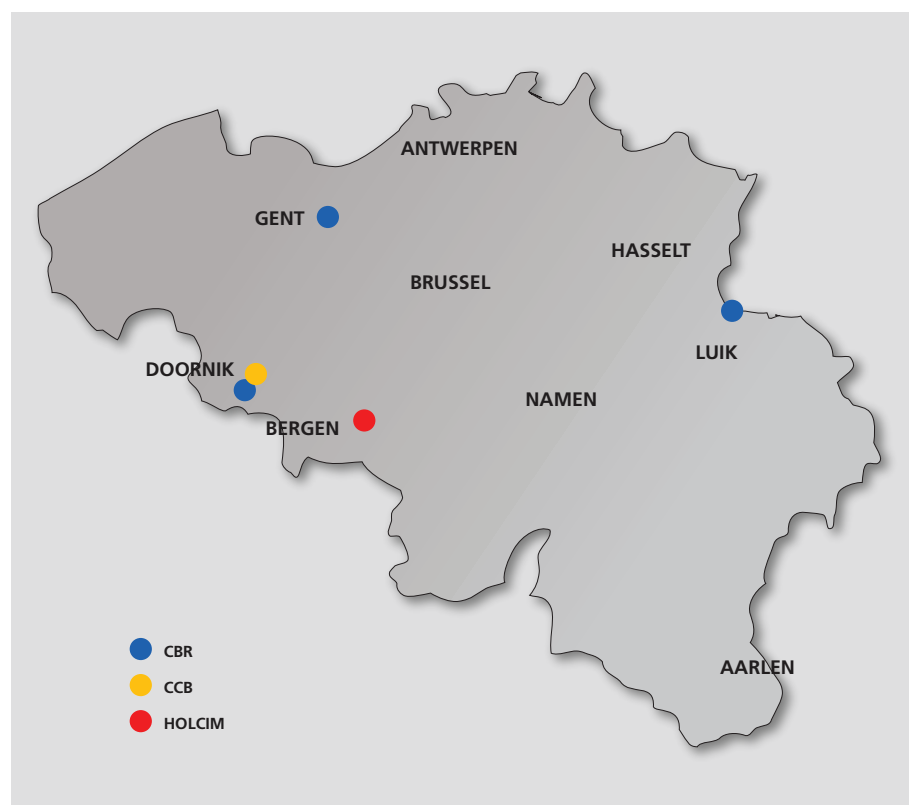
Ondanks al die gevaren hebben onze ondernemingen in 2014 nog bijna 30 miljoen euro geïnvesteerd en blijven ze vertrouwen op de toekomst. De stedenbouwkundige uitdagingen zijn inderdaad talrijk: de evolutie van de demografische groei, bepaalde bevolkingsgroepen die opnieuw naar de stadsomgeving verhuizen, mobiliteit die te ontwikkelen is in alle transportmodi... Het zijn stuk voor stuk uitdagingen waarbij ons materiaal – cement – oplossingen te bieden heeft die nauw verbonden zijn met duurzaam bouwen. De keuze van onze regeringen om bijvoorbeeld te investeren in wegverhardingen in doorgaand gewapend beton (zoals op de A8), de omleidingsweg rond Couvin en vele andere projecten bewijzen ons dat beton – dankzij zijn intrinsieke kwaliteiten die al herhaaldelijk werden opgesomd – hét materiaal bij uitstek is!

André Jacquemart
Voorzitter van FEBELCEM

De Belgische cementindustrie: enkele kerncijfers

De cementindustrie is een vaste waarde in het Belgische industrielandchap, vooral in Wallonië dat drie spelers van wereldformaat telt: CBR, Holcim België en CCB, verdeeld over vijf productievestigingen waarvan vier in Wallonië. Sinds haar ontstaan vervult deze industrie een sleutelrol in de groei van volledige segmenten van de Belgische economie, zowel in termen van omzet als directe en indirecte werkgelegenheid, investeringen, export en producten die aan de nieuwe kwaliteitsnormen in de bouw tegemoet komen.*

De productievestigingen van de Belgische cementindustrie.

Enkele kerncijfers

- CBR, Holcim België en CCB zijn de drie marktleaders van de Belgische cementindustrie. Zij maken deel uit van grote internationale concerns, namelijk HeidelbergCement, Holcim Ltd. en Italcementi.
- Vijf productievestigingen in België waarvan vier in Wallonië (Gent, Lixhe, Antoing, Obourg, en Gaurain).
- Een omzet in 2014 van € 484,8 miljoen.
- Investeringen van gemiddeld € 31,3 miljoen per jaar in de afgelopen vijf jaar en € 29,9 miljoen in 2014.
- 1.088 werknemers, hoofdzakelijk geschoolde arbeidskrachten, in functie van de toenemende modernisering van de installaties en de gestage automatisering van het productieproces.
- Ongeveer 15.000 indirecte banen, rekening houdend met de aanverwante marktsegmenten van het stortklaar beton, het prefab beton en de granulaten.
- Een cementverbruik in 2014 van 6.123.118 ton, of een stijging van 1,4% ten opzichte van 2013.

* Per eind januari 2015

Hoofdstuk 1

Perspectieven in stedenbouw en architectuur

door ir. arch. Leo Van Broeck

Leo Van Broeck is ongetwijfeld een bekende Belgische architect. FEBELCEM is dan ook zeer verheugd dat hij bereid was enkele vragen te beantwoorden.

Wat zijn volgens u voor de volgende decennia de grootste uitdagingen inzake stedenbouw en architectuur in België?

De grootste uitdaging die dit land te wachten staat is een fundamentele en totale herziening van onze ruimtelijke ordening en ons ruimtegebruik. We hebben een gigantisch gedeelte van ons land bebouwd, en dan nog op de meest gefragmenteerde manier. Dit heeft naast een zeer groot ecologisch ook een zeer groot economisch probleem gecreëerd. We zijn Europees recordhouder in uren file per werknemer, in km weg en km uitrusting per wooneenheid (riolering, waterleiding, gas, kabel, etc). Dit land is zich economisch compleet aan het vastrijden. Door de versnippering is onze huisvesting letterlijk onbetaalbaar geworden. Wonen "op den buiten" is niet goedkoper, integendeel, als je de mobiliteits- en infrastructuurkosten voor bewoners en overheid meerekent is het veel duurder. Verdichting is dus urgent, gecombineerd met mobiliteitsgestuurde ontwikkeling. Momenteel hebben we en geen grote steden en geen natuur. We moeten evolueren naar meer stad en meer platteland. Wonen in het groen moet blijven kunnen. Dorpen worden dan – zoals een soort van Mont Saint Michel in het groen – compacte micro-steden omringd door natuur en landbouw. Grote en kleine steden, en verdichtbare dorpen die qua openbaar vervoer goed ontsloten zijn, kunnen verder verdicht worden.

Ir. arch. Leo Van Broeck is samen met Oana Bogdan "founding partner" van het in 2007 opgerichte Brusselse architectenbureau "BOGDAN & VAN BROECK". Hij is ook als docent en atelier-verantwoordelijke verbonden aan de KULeuven.

Zijn architectuurpraktijk omvat een breed scala aan opdrachten: ontwikkeling van verlaten industrieterreinen, huisvesting, scholen, burelen, openbare en culturele gebouwen, renovaties – op een schaal gaande van meubilair tot ingrepen van meer dan 50.000 m². Hij wordt ook geregeld geraadpleegd in het kader van stadsvernieuwingsprojecten.

In 2013 werd Leo Van Broeck voor een periode van drie jaar benoemd tot voorzitter van de Federatie van Architectenverenigingen van België.

BOGDAN & VAN BROECK is een van de architecten van de Kanaalsite in Wijnegem.
© Vervoordt - r.e.

Wat zijn uw prioriteiten als voorzitter van de Federatie van Architectenverenigingen van België ?

De Federatie van Architectenverenigingen van België is slechts een koepel, eigenlijk niet meer dan een ontmoetingsplek voor de beroepsverenigingen. Maar het is in een geglobaliseerde wereld wel een zeer belangrijke, omdat ze instaat voor overleg op nationaal, Europees en wereldvlak. Het is mijn ambitie om alle beroepsverenigingen solidair te verenigen en ook om de relatie en taakverdeling met de Orde uit te klaren. Op een planeet die te klein geworden is, versmelten architectuur en stedenbouw tot één discipline: namelijk het organiseren van de ruimtelijke aanwezigheid van de menselijke soort op aarde. Als ons beroep zo aan belang wint, dan is het voor de FAB ook een prioriteit om iets te doen aan de structurele onderbetaling van de architect.

Hoe ziet u uw opdracht aan de afdeling "Architectuur en Bouwtechniek" van de KULeuven ?

Als docent ben ik betrokken bij het atelier stedenbouwkundig en architecturaal ontwerpen, bij het vak deontologie en geef ik een vak constructie (morphological engineering en hoogbouw). Dat is dus redelijk goed gespreid over "Architectuur en Bouwtechniek". Ontwerpen wordt vaak te eng gedefinieerd: daar komen conceptuele, technische, economische en maatschappelijke aspecten samen bij kijken. Uiteindelijk staat alles – ook techniek en materiaalkeuze - ten dienste van de maatschappelijke en ecologische meerwaarde.

Hoe komt in uw architectuurbureau de materiaalkeuze tot stand? En welke plaats neemt beton in uw werk in ?

Bij BOGDAN & VAN BROECK zijn we bijna uitsluitend bezig met verdichting, brownfields en projecten op stedelijke en/of qua openbaar vervoer goed ontsloten locaties. Onze materiaalkeuzes zijn geen doel op zich maar één van de vele middelen om kwaliteit te realiseren. Zowat in al onze meestal grotere renovatie-en nieuwbouwprojecten komt oud of nieuw beton voor. Het is misschien een dooddoener, maar architecten zijn gek op beton, op zijn textuur en op de menselijkheid van zijn imperfecties... Als we meer willen doen op minder ruimte is gewapend beton een gedroomd materiaal dat bovendien vaak geen bijkomende afwerking nodig heeft. Als je het in gebouwen combineert met hout (dit laatste is een goede manier om CO₂ voor langere tijd uit de atmosfeer te halen) krijg je qua materialiteit een palet dat tegelijk "warm", sterk en duurzaam is.

De "U-Residence" in Brussel.
© BOGDAN & VAN BROECK / 354 photographers

De economische conjunctuur

De bouwmarkt in 2014

(Bronnen: Confederatie Bouw en Euroconstruct)

De bouwsector heeft in 2014 het hoofd boven water kunnen houden. Het werd uiteindelijk een vrij gunstig jaar, vergeleken met het gemiddelde van de Belgische economie. Volgens de eerste ramingen van het Instituut voor de Nationale Rekeningen kende de sector immers een groei die vergelijkbaar was met de gemiddelde groei van + 1% van de Belgische economie. Het gunstige weer in het eerste kwartaal van 2014 heeft bijgedragen tot de handhaving van die toestand. Volgens de orderboekjes van de ondernemingen en de teruglopende betaalde tewerkstelling (-2,9%) blijft de economische context echter moeilijk.

Terwijl de activiteit in de nieuwe-woningbouw in 2014 een groei met +3,7% noteerde, kende de niet-residentiële bouw een terugval met -1,9%. Merk op dat de renovatiesector opnieuw aanknoopte met groei. Deze wordt op ongeveer +3,2% geraamd.

De terugval in de sector van de openbare werken bleef in 2014 aanhouden, maar nu slechts met -0,6%.

De woningbouw

De activiteit in de sector van de nieuwbouwwoningen steeg in 2014 met +3,7%. Dit enigszins verrassende resultaat is te verklaren door uitzonderlijke omstandigheden. Kandidaat-bouwers hebben zich immers gehaast om hun bouwvergunningen tegen 31 december 2013 in te dienen, voordat op 1 januari 2014 in Vlaanderen nieuwe, strengere en dus duurdere eisen inzake energieprestatie van kracht zouden worden. Deze stijging van het aantal bouwvergunningen werd gedeeltelijk vertaald in bouwactiviteit in de loop van 2014.

Het aantal vergunde renovaties voor woongebouwen (dat in 2012 en 2013 licht was gedaald als gevolg van de nagenoeg volledige schrapping van een reeks fiscale voordelen voor energierenovatie) knoopte in 2014 opnieuw aan met groei: +3,2%. Deze positieve evolutie voor deze sector lijkt logisch: renovatie van gebouwen is noodzakelijk en vraagt in het algemeen minder investeringen dan nieuwbouw.

Foto: © C Franssen & de Menten

Foto: Eric Schelstraete

De niet-residentiële bouw

In de sector van de niet-residentiële bouw verliest de activiteit al twee jaar aan dynamiek. In 2014 bedroeg de teruggang zelfs -1,9% door de duidelijke afname van het volume vergunde gebouwen in het tweede kwartaal 2013. De gemiddelde trend blijft zich bovendien richten op kleinere gebouwen met minder waarde.

Openbare werken

De openbare investeringen kenden in 2013 een forse terugval, maar de recentste ramingen van het INR en van EUROCONSTRUCT wijzen op nagenoeg een stabilisatie in 2014. Deze toestand is te verklaren met diverse factoren zoals de verarming van de gemeenten en een duidelijke vertraging op het vlak van wegeniswerken. Alleen de investeringsbudgetten voor het spoor kenden een positief jaar 2014, zonder dat dit echter garanties inhoudt voor de toekomst. De openbare werken blijven dus wachten op betere tijden.

De bouwmarkt in 2015

De verwachtingen voor de bouwsector voor 2015 zijn moeilijk te benoemen. De conjunctuurprognoses van de aannemers blijken in het eerste kwartaal 2015 echter duidelijk pessimistisch te zijn en zelfs nog te verslechteren. De algemene economische crisis en de politieke toestand zullen bedrijven en particulieren ongetwijfeld aansporen tot nog meer voorzichtigheid met investeringen. Ook de openbare werken zouden nog verder afkalven, vooral door de maatregelen tot sanering van de openbare financiën.

Alle verwachtingen die hierna worden vermeld, vragen dus bevestiging. Het is echter duidelijk dat de economische moeilijkheden in 2015 blijven aanhouden in een context waarbij de verbetering in het domein van de werkloosheid nog altijd veeleer schuchter te noemen is.

De bouwsector lijkt op middellange termijn, voor 2016 of zelfs 2017, niet op een betekenisvol herstel te mogen rekenen. Deze perspectieven verslechteren jaar na jaar. Zeker is wel dat de Belgische bevolking groeit, en dat ook het aantal eenoudergezinnen toeneemt. Het aantal woonegelegenheden moet dus onbetwistbaar stijgen. Het land zal anders een belangrijke spanning op de woonprijzen kennen. Het aantal beschikbare kantoorgebouwen blijft hoog. De transformatie ervan tot woonegelegenheden zet zich door.

Foto: © Atenor

De woningbouw

Na de gunstige toestand van 2014 in de nieuwbouwwoningen zou de activiteit in deze sector in 2015 een kleinere groei moeten kennen (raming van zowat +2,3%).

We herinneren eraan dat het aantal bouwvergunningen eind 2013 en begin 2014 sterk was toegenomen, vooral in het Vlaams Gewest, en dat dit effect nog een klein beetje voelbaar zou moeten blijven tot in 2015. Met de verdwijning van dit effect moet men echter rekening houden met een daling van ongeveer 10% in het aantal uitgereikte nieuwe bouwvergunningen. Dit zet de Confederatie Bouw ertoe aan het tijdelijke karakter van de groei (vastgesteld in 2014 en verwacht voor 2015) te onderstrepen. De Belgische vastgoedsector zou uiteraard graag dynamisch blijven, en de demografische druk weegt nog altijd op onze steden. Deze elementen lijken bevorderlijk voor de bouw van nieuwe woningen. De gezinnen ondervinden echter financieringsmoeilijkheden, en ook het gebrek aan vertrouwen in de economie en de werkloosheid blijven ongunstige factoren.

De traditionele stabiliteit van de renovatiesector lijkt zich te handhaven ondanks de financiële problemen van de gezinnen. De Confederatie Bouw hoopt op een groei met +3,4% tegenover 2014, vooral op basis van een anticipatie-effect dat volgt op de beslissing van de overheid om vanaf 1 januari 2016 het verminderde BTW-tarief van 6% toe te passen op renovatiewerken voor woningen van meer dan 10 jaar in plaats van de vroegere 5 jaar.

De niet-residentiële bouw

Volgens de analyses van EUROCONSTRUCT en van de Confederatie Bouw zal de activiteit in de niet-residentiële bouwsector in 2015 opnieuw een terugval met 2 à 3% kennen. De economische en financiële crisis verklaart deels de grote terughoudendheid van bedrijven bij hun investeringen, evenals een verschuiving van investeringen naar industriële of landbouwgebouwen die per bouwmeter minder werk genereren dan kantoren of handelszaken.

Openbare werken

De overheidsbezuinigingen zouden een deel van de infrastructuuruitgaven inzake openbare werken nog verder kunnen inkrimpen met naar raming ongeveer -4,8%.

De wegenbouw (vooral op gemeentewegen) blijft de grootste verantwoordelijke voor deze terugval, maar de regering heeft ook beslist de dotatie voor de spoorwegen in 2015 met 10% te verminderen.

Economische indicatoren van de Belgische cementindustrie

Het verbruik van grijs cement in België

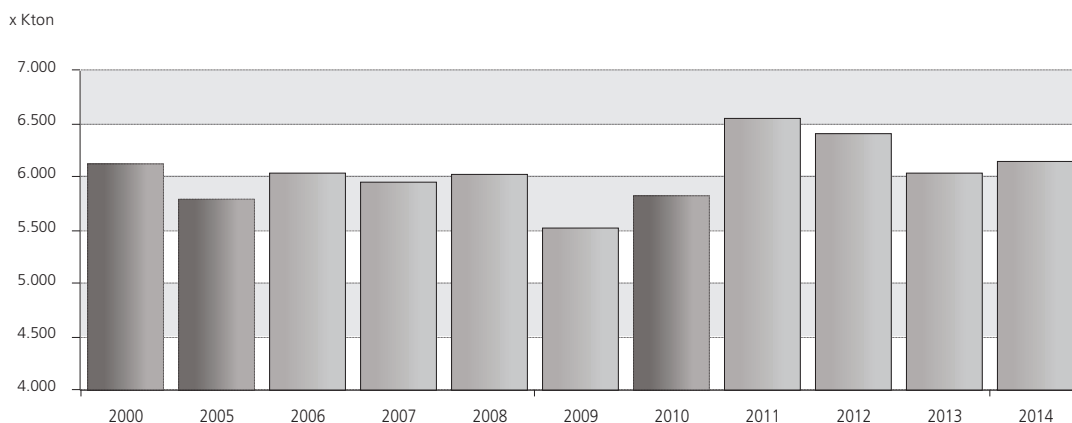
Onze lezers herinneren zich dat 2011 een uitzonderlijk jaar was. Het was inderdaad de eerste keer in de geschiedenis dat het cementverbruik in België meer dan 6.500.000 ton cement bedroeg (namelijk 6.553.000 ton). Sindsdien is de binnenlandse markt in 2012 met 2,2% en in 2013 met 5,8% gekrompen tegenover 2011.

Met een verbruik van 6.123.118 ton in 2014 tekent de sector opnieuw een lichte groei met 1,4% op. Dit is - net zoals in 2011 - opnieuw te verklaren door het gunstige weer. Dankzij deze omstandigheden bedraagt het gemiddelde cementverbruik van de voorbije vijf jaar (2010-2014) zelfs 6.182.000 ton. Dit is een goed cijfer in vergelijking met het gemiddelde van de vijf jaar ervoor (2005-2009) dat 5.868.000 ton bedroeg.

Wij blijven nog even vergelijken: het verbruikte volume in 2014 ligt 2,2% hoger dan het gemiddelde over de tien vorige jaren (2004-2013), dat 5.991.000 ton bedraagt.

De bouwsector - die moeilijkheden ondervindt - heeft zich uiteindelijk toch goed verdedigd in 2014; deze trend is voelbaar in het cementverbruik. Volgens de officiële statistieken van de Nationale Bank van België is de cementinvoer in 2014 verminderd, terwijl de binnenlandse leveringen van de leden van de Federatie van de Belgische Cementnijverheid het jaar afsluiten met + 5,9%. Deze toestand is te verklaren door de overname – door een FEBELCEM-lid – van de breekinstallaties van een invoerder.

Het verbruik van grijs cement in België

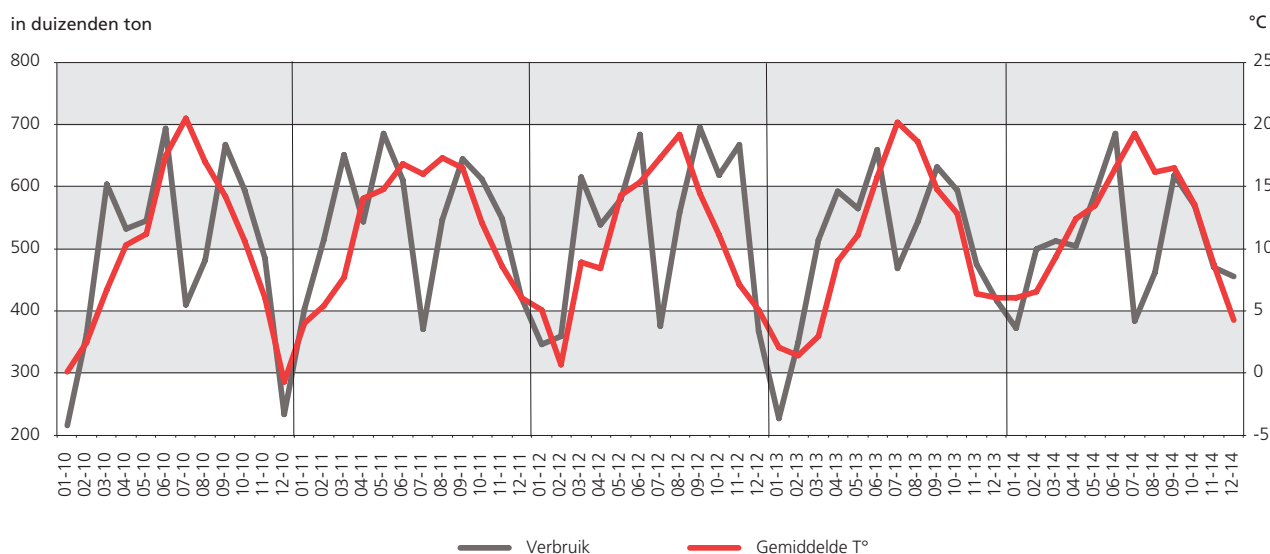
Bron: FEBELCEM

De binnenlandse markt kende dus een lichte stijging dankzij een dynamischer dan voorziene activiteit in de woningbouw en door gunstige weersomstandigheden, zoals in 2011.

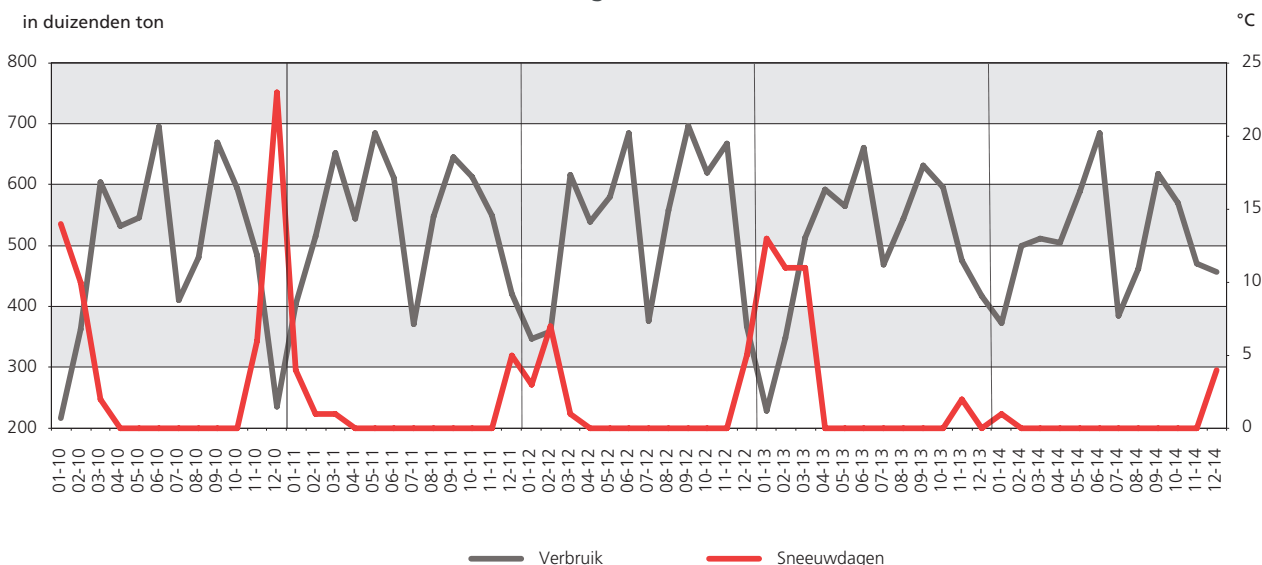
Om de invloed van de gunstige weercontext in 2014 en in 2011 weer te geven, tonen de twee volgende grafieken enerzijds het verbruik van grijs cement in België van 2010 tot 2014 tegenover de gemiddelde temperatuur, en anderzijds datzelfde verbruik tegenover de sneeuwdagen, wanneer de gemiddelde temperatuur normaal in de buurt van 0°C ligt.

Verbruik van grijs cement in België van 2010 tot 2014, in verhouding tot de gemiddelde temperatuur

Bron: FEBELCEM - IRM

Verbruik van grijs cement in België van 2010 tot 2014 in verhouding tot aantal sneeuwdagen

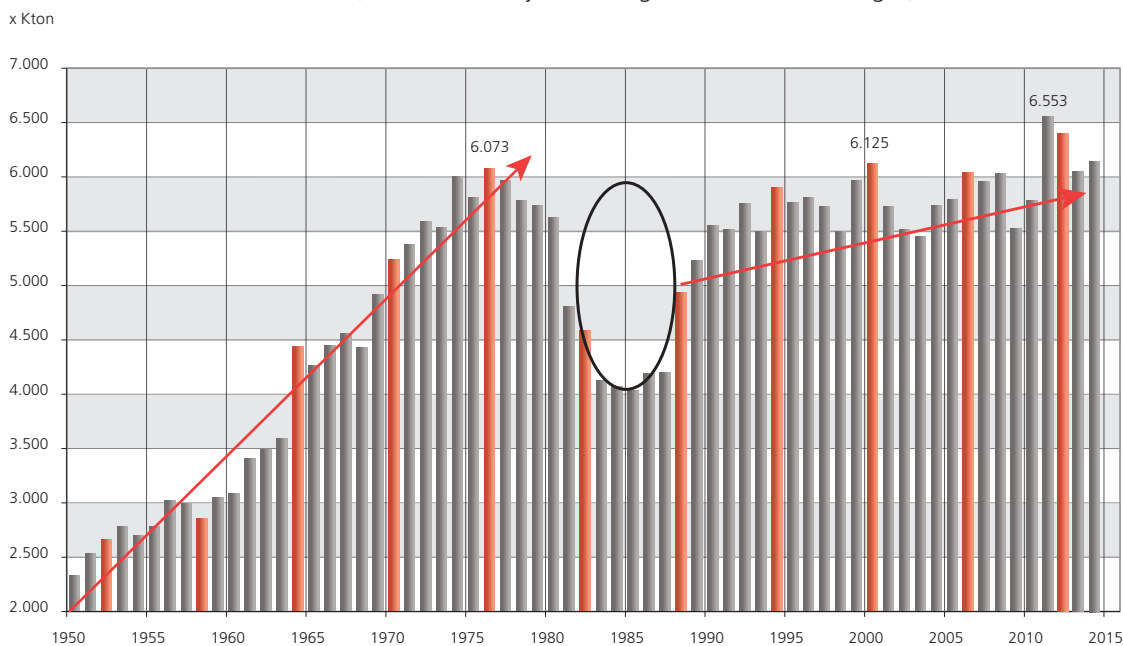
Bron: FEBELCEM - IRM

Deze grafieken tonen aan hoezeer de bouwsector en het cementverbruik gevoelig zijn voor de weersomstandigheden.

De volgende, intussen traditionele grafiek toont van haar kant de evolutie van het cementverbruik in België van 1950 tot vandaag. De curve toont systematisch een piek in het cementverbruik in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen in vergelijking tot de voorafgaande jaren.

Evolutie van het cementverbruik vanaf 1950

(rode kolommen: jaar van de gemeenteraadsverkiezingen)

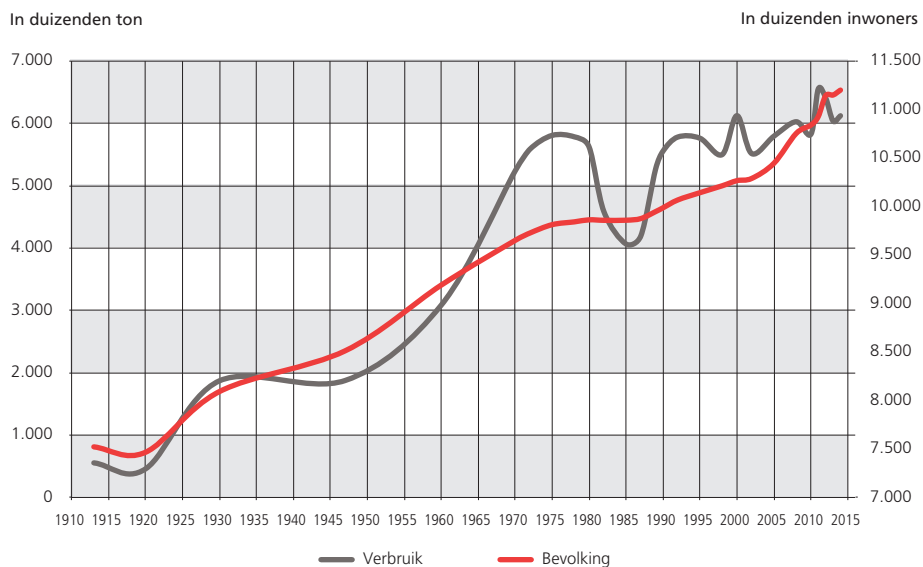

Bron: FEBELCEM

Deze evolutie van het cementverbruik kan ook worden afgewogen tegen de groei van de Belgische bevolking. Ook daar zijn enkele trends waarneembaar: naast een relatief constante bevolkingsgroei zien we - wat cementverbruik betreft - de effecten van de economische groei van de jaren 60 en van de crisis van de jaren 80-90, en een zekere stabilisering van het cementverbruik vanaf de jaren 2000.

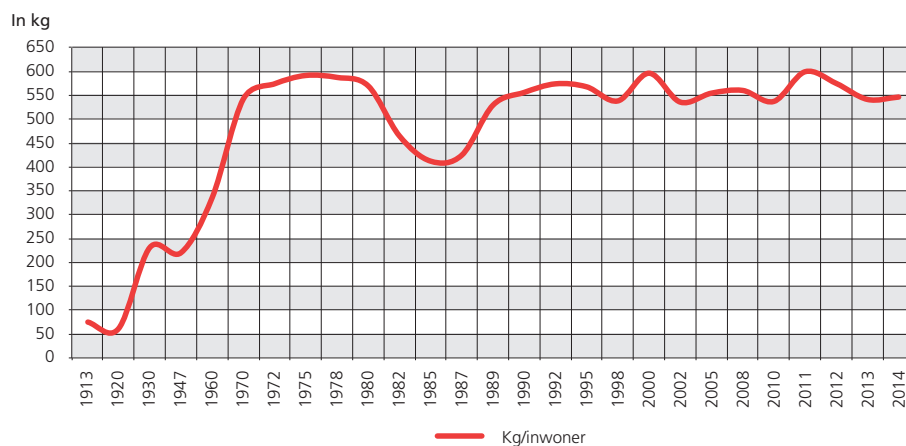
Evolutie van het verbruik van grijs cement in België, van 1913 tot 2014, tegenover de bevolking

Bron: FEBELCEM - INS

Met een verbruik van 570 kg cement per inwoner in 2014 blijft de Belg dus wel degelijk vertrouwen op betonconstructies, die immers gelden als duurzaam en economisch. De volgende grafiek toont dat dit gemiddelde - een van de beste van Europa - sinds 1990 rond 550 kg/inwoner blijft schommelen.

Evolutie van het verbruik van grijs cement in België, van 1913 tot 2014, in kg/inwoner

Bron: FEBELCEM - INS

De vooruitzichten voor 2015

In 2015 zal het cementverbruik in vergelijking met 2014 ongetwijfeld een terugval met 3 à 4% kennen, aangezien de voor 2015 verwachte significante heropleving van de economische activiteit uitblijft. De weersomstandigheden van begin 2015 waren - in tegenstelling tot 2014 - evenmin van aard om de sector dat duwtje in de rug te geven.

Onze sector kan alleen maar hopen dat, en wachten tot de bouw vroeg of laat echt vooruitgang zal boeken.

De economie spoort de spaarders immers aan om te investeren in baksteen.

Het cementverbruik zou dus moeten evolueren gezien de evidente perspectieven van behoeften met betrekking tot duurzaam bouwen... Beton is dankzij zijn reeds herhaaldelijk opgesomde intrinsieke kwaliteiten immers het bouwmetaal bij uitstek.

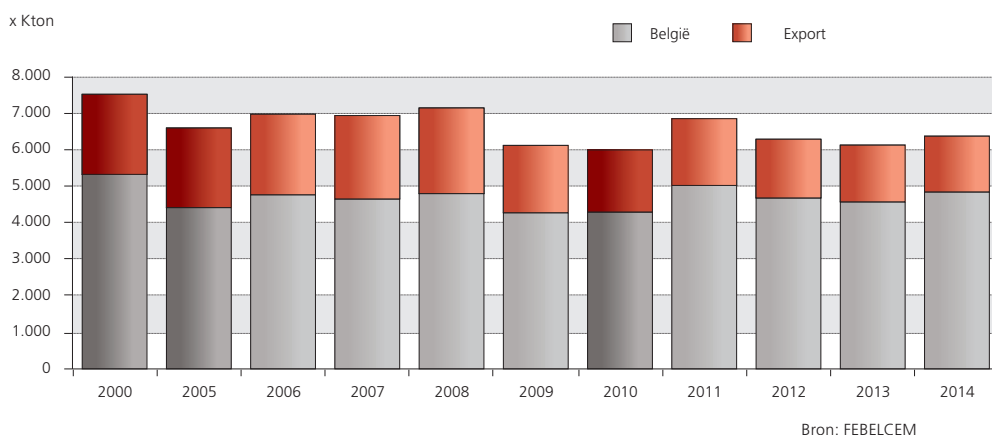
De leveringen van de leden

De totale leveringen van grijs cement door de leden van de Federatie van de Belgische Cementnijverheid bedragen (in 2014) 6.363.654 ton. Dat is een stijging met 4% in vergelijking met het niveau van 2013 (nl. 244.704 ton meer).

Terwijl het totale leveringsvolume van 2010 het laagste van het decennium bleek te zijn, situeert het niveau van 2014 zich opnieuw bij de goede jaren 2006-2008.

Het aandeel van de binnenlandse leveringen vertegenwoordigt 76,1% van de totale leveringen in 2014, of een stijging met 1,4% tegenover 2013.

Cementleveringen van de leden in België en voor de export

Om het totaal van de leveringen door onze leden te kennen, zouden ook de leveringen van klinker voor de export toegevoegd moeten worden. Deze staan niet in de vorige tabel. Het algemeen totaal voor onze leden bedraagt dan 7.228.788 ton in 2014, tegen 6.948.510 ton in 2013, of een stijging met 4%.

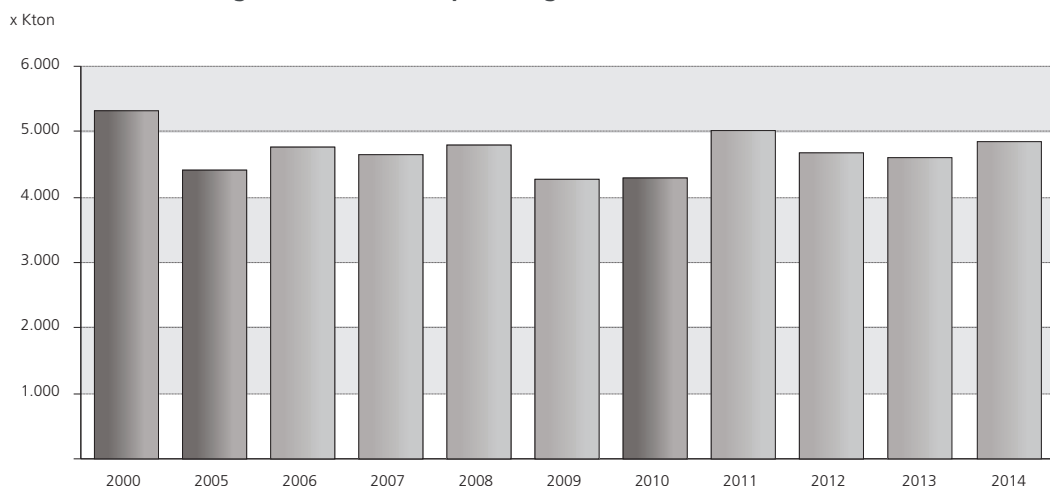
De leveringen van onze leden op de Belgische markt

Eind december 2014 hadden onze leden in totaal 4.842.566 ton geleverd op de Belgische markt. Dat is een stijging met 5,9 %, of 271.889 ton meer dan de geleverde tonnage van 2013.

De Belgische cementindustrie mag zich dus verheugen: op haar markt stijgen de volumes. Dit is vooral te danken aan de investeringen van één lid dat een productie-eenheid van een importeur heeft overgenomen. De import blijft omvangrijk en in de lijn van de import van de voorbije 10 jaar, zodat de nationale markt zeer gespannen blijft en dus belet om reële winsten te boeken.

Zoals volgende grafiek toont, en vergeleken met het record van 2000, is de geleverde tonnage in 2014 in absolute cijfers 478.000 ton lager, en in relatieve cijfers zo'n 9% lager.

Leveringen van de leden op de Belgische markt

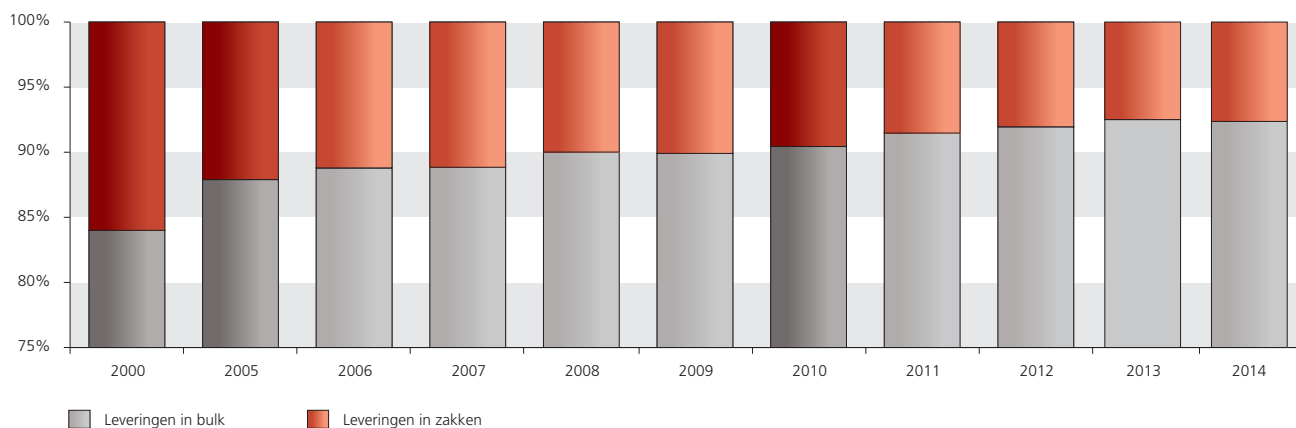
Bron: leden FEBELCEM

De leveringen van de leden volgens verpakkingswijze

In vergelijking met 2013 is de in bulk geleverde tonnage met 5,8% gestegen. De leveringen in zakken zijn met 7,5% gestegen.

De symbolische drempel van minder dan 10% cementleveringen in zakken op de Belgische markt (exact 7,7%) tegenover meer dan 90% leveringen in bulk (exact 92,3%) is voor 2014 nagenoeg gelijk met 2013.

Leveringen van de leden volgens verpakkingswijze

Bron: leden FEBELCEM

De leveringen van de leden per aankoperscategorie

De sector van stortklaar beton blijft voor de leden van FEBELCEM zonder enige twijfel de belangrijkste cementverbruiker. In absolute cijfers is deze sector goed voor 55,3% van de binnenlandse leveringen per aankoperscategorie, tegen 54,6% in 2013. Concreet verhoogt deze sector zijn tonnage met 7,1% tegenover vorig jaar. Het gaat nu om 2.676.000 ton.

De sector van de geprefabriceerde betonproducten en van de vezelcementproducten moet van zijn kant 2% toegeven op het volume van 2013. Met een geleverd volume van 1.004.000 ton in 2014 bedraagt het relatieve aandeel van deze sector 20,7% van alle leveringen van de leden. In 2013 was dat 22,4%.

De leveringen op de bouwterreinen lopen op tot 742.000 ton, of 16,7% meer dan in 2013. Het relatieve aandeel van deze leveringen in de totale binnenlandse leveringen blijft rond 15,3% tegen 14% in 2013.

De handel tot slot handhaafde zich in 2014 op 8,7%, maar kende ook een groei van de geleverde hoeveelheden met 1,9%. Het totaal bedraagt 420.000 ton in 2014.

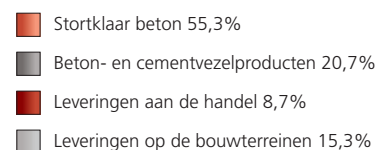
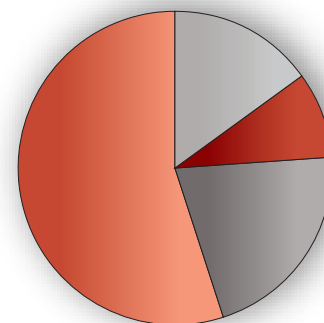
De invoer van grijs cement in België

De import toonde in 2014 een daling met 12,8% naar 1.280.552 ton, tegen 1.468.382 ton in 2013. Dat is 187.830 ton minder dan in 2013. We stellen dus vast dat het marktaandeel van de importeurs in 2014 gedaald is, maar over diezelfde periode is hun heruitvoer naar andere landen drastisch toegenomen, van 226.574 ton naar 449.429 ton.

Deze afname van het marktaandeel van de import in 2014 handhaaft het percentage hiervan onder de drempel van 25% van het relatieve aandeel in het verbruik van grijs cement: van 24,3% in 2013 naar 21% in 2014.

Ter vergelijking: het gemiddelde aandeel voor het decennium 2000-2010 bedraagt 20,4%.

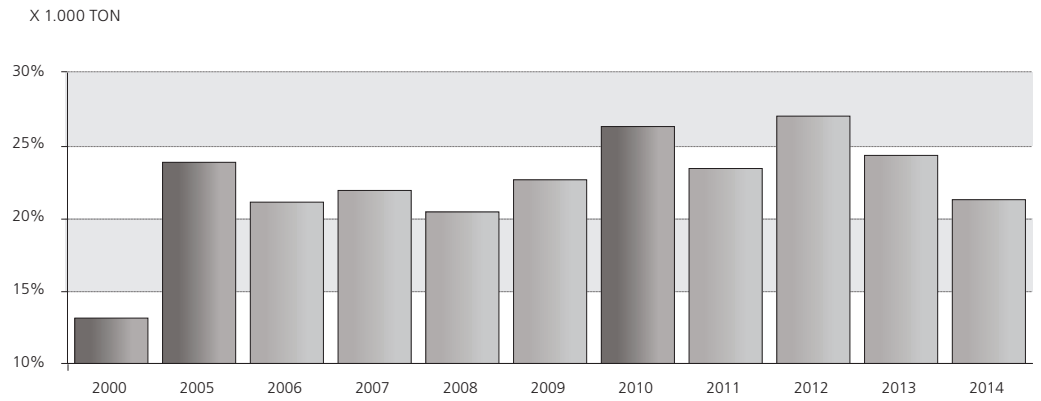
Leveringen van de FEBELCEM-leden.

Bron: leden FEBELCEM

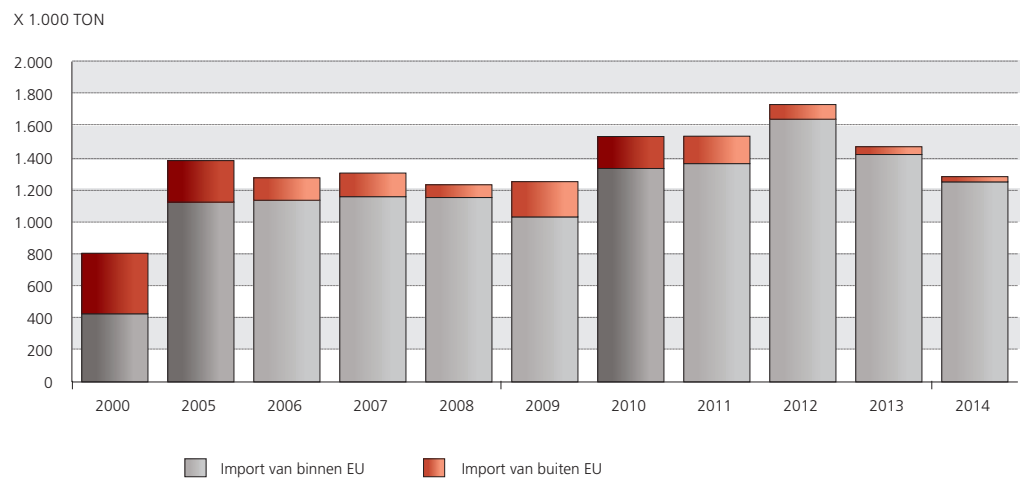
Invoer van grijs cement in België

Bron: NBB / FEBELCEM

Wat de herkomst van de ingevoerde volumes aangaat: bijna 97,5% komt van binnen de EU (met een ingevoerd volume van 1.247.904 ton in 2014), terwijl 2,5% van de invoer (of 32.648 ton) uit landen buiten de EU komt.

Import van binnen en buiten EU

Bron: NBB / FEBELCEM

De investeringen in de cementindustrie

De investeringen van de FEBELCEM-leden liepen in 2014 op tot 29,9 miljoen euro. Dit bedrag is gestegen tegenover het bedrag dat in 2013 werd geïnvesteerd (+ 2,6%). Het ligt echter 4,8% lager dan het gemiddelde van de voorbije vijf jaar.

88,7% van de bedragen die in 2014 werden geïnvesteerd, ging naar investeringen in nieuwe machines, installaties en voertuigen, of naar reparatie daarvan. 11,3% ging naar de oprichting van nieuwe gebouwen of andere bouwwerken, of naar reparatie van bouwwerken. Merk op dat ongeveer 3,2% van het totaal van deze investeringen bestemd was voor milieubescherming.

© Diatheek CCB

Een industriesector met oog voor het leefmilieu

De cementsector verbindt zich elke dag opnieuw tot een geheel van processen en praktijken die een verbetering van zijn milieuprestaties beogen. Dit hoofdstuk biedt de lezers in dit verband een actualisering van de belangrijkste lopende dossiers.

Sectorakkoord van de 2^e generatie 2013-2020

De cementsector heeft met succes voldaan aan zijn verbintenissen in het raam van het sectorakkoord van de 1^e generatie (dat de periode 1999-2012 dekt). Daarna is de sector op vrijwillige basis een nieuwe verbintenis aangegaan met het Waals Gewest: het is de bedoeling om in de periode van 2013 tot 2020 de uitstoot van broeikasgassen verder te beperken en de energie-efficiëntie van de sector verder te verbeteren.

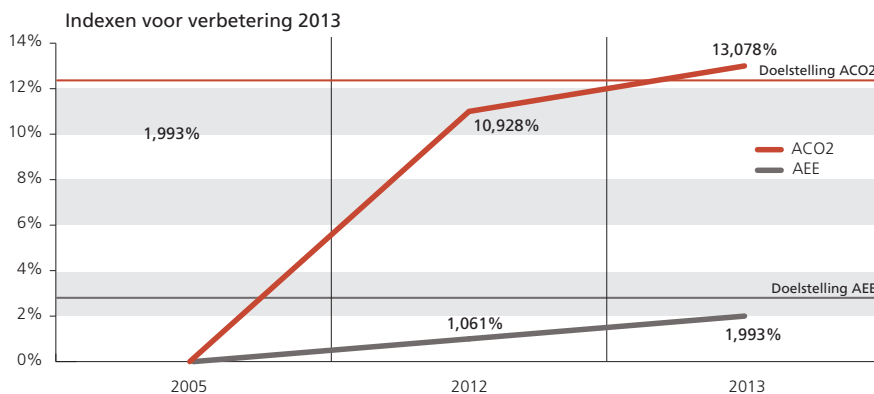
De Waalse cementbedrijven die het akkoord mede ondertekenden, hebben zichzelf als globale doelstelling opgelegd:

- een verbetering van de sectorale energie-efficiëntie voor primaire energie (AEE) met 2,94% tussen 2005 en 2020;

en

- een vermindering van de specifieke CO₂-uitstoot op sectoraal niveau (ACO₂) met 11,88% tussen 2005 en 2020.

Voor dit nieuwe actieplan geeft de sector andermaal voorrang aan de pijlers met betrekking tot de energiewaardering van alternatieve brandstoffen en de continue verbetering van de productieprocessen. Er werden in totaal 45 verbeteringsprojecten geselecteerd om de engagementen van de sector tegen 2020 te definiëren. Ze zijn samen goed voor een besparing van 600.000 GJp en 140.000 ton CO₂. De data die in 2014 werden verzameld, wijzen nu al op de goede resultaten van de sector:

© CBR

Klimaat

ETS post 2020

In het raam van de hervorming van het mechanisme voor uitwisseling van de CO₂-quota's die de Europese Commissie plant voor de periode na 2020, pleit de cementsector duidelijk ten gunste van de invoering van een stabiel en voor lange tijd voorspelbaar wettelijk raamwerk.

De herhaalde ingrepen van de Commissie, sinds de herziening van de Emission Trading Directive, zijn een slecht signaal voor ondernemingen, investeerders en zelfs andere extra-communautaire regio's die eventueel willen aansluiten op het Europese mechanisme. De "backloading" van de quota's, de wijziging van de factor van lineaire vermindering die in de Richtlijn is geprogrammeerd, van -1,74%/jaar naar -2,2%/jaar, de toepassing van de factor van transsectorale vermindering, of het zeer recente plan om een Market Stability Reserve in te voeren, zijn immers stuk voor stuk elementen die de toewijzing van quota's aan de ondernemingen direct dreigen te beïnvloeden, en hun "carbon leakage"-risico nog versterken. Vandaag hebben verscheidene ondernemingen, die nochtans de benchmarks van de Europese Commissie respecteren, problemen op dit terrein.

Om nog even bij de periode na 2020 te blijven: de cementsector staat gunstig tegenover een dynamische toewijzing van de quota's. De gedetailleerde technische bepalingen hiervan moeten weliswaar nog vastgelegd worden, maar het principe zou zijn om quota's toe te kennen aan de ondernemingen op basis van hun recentste activiteitsniveaus. In diezelfde context is de sector ook voorstander van een periodieke herziening van de benchmarks: deze moeten ambitieus maar ook realistisch zijn! Het behoud van beschermingsmaatregelen tegen het "carbon leakage"-risico is eveneens een must.

De sector verdedigt tot slot de opheffing van de transsectorale correctiefactor en is voorstander van de oprichting van een steunfonds voor opkomende technologieën zoals opvang en opslag van koolstof en/of hergebruik ervan.

* Consequentie van de goedkeuring (door de Commissie) van de globale doelstelling tot vermindering van de CO₂-uitstoot met -40% tegen 2030 (in verhouding tot 1990) die voor de industriële sector wordt vertaald in een vermindering met -43% van de uitstoot tussen 2005 en 2030!

© Holcim

Afval

Langdurige verlenging van de factor 0,7

Artikel 70 van het fiscaal decreet van 22 maart 2007 tot bevordering van de afvalpreventie en -valorisatie in het Waals Gewest voorziet in de toepassing van een coëfficiënt van 0,7 op de belastingen die de vennootschapsbelastingplichtingen verschuldigd zijn.

Dit correctiemechanisme werd ingevoerd om te vermijden dat de fiscale niet-afrekbaarheid van de milieubelastingen een concurrentievervalsing zou creëren tussen de operatoren die vennootschapsbelasting verschuldigd zijn, en andere die dat niet zijn (vereniging van gemeenten). Het wordt meer bepaald toegepast op de belastingen met betrekking tot coverbranding waartoe de cementbedrijven verplicht zijn.

Initieel werd dit decreet dus ingevoerd met het oog op eerlijke concurrentie tussen de diverse operatoren. Het voorzag echter slechts tot eind 2014 in de toepassing van de coëfficiënt 0,7. Deze in de tijd beperkte toepassingstermijn (al 3 keer verlengd tot 2011, tot 2013 en tot 2014) was meer bepaald te verklaren door de vaste wil van de wetgever om in dit tijdsbestek de afrekbaarheid van deze gewestelijke belastingen te organiseren en in te voeren.

De cementsector heeft dus met tevredenheid vastgesteld dat de Waalse Regering met haar programmadecreet van 12 december 2014 voorstelde om de factor 0,7 tot 31 december 2019 te verlengen. Er hoort echter enig voorbehoud bij deze verlenging, indien de intercommunales zouden worden onderworpen aan de vennootschapsbelasting, een plan dat de federale regering sinds kort inderdaad koestert. We moeten nog nagaan of ook de activiteiten van intercommunales die concurrentie betekenen voor de coverbranding in de cementsector, effectief worden beoogd door de federale maatregelen.

Verkiezingen 2014 – Algemene beleidsverklaringen

In 2014 werden nieuwe federale en gewestelijke regeringen gevormd. De cementsector heeft de algemene beleidsverklaringen van deze nieuwe regeringen aandachtig gelezen.

Naast de begrotingsinspanningen die op alle niveaus werden aangekondigd, steunt de sector de vaste wil van onze bestuurders om de industrie niet nog meer te belasten en om voorrang te geven aan de groei en de concurrentiekracht van de ondernemingen.

We merken meer bepaald op het domein van het milieu de vele voorstellen inzake een kringlooeconomie voor grondstoffen. De cementsector wijst erop dat hij, lang vóór deze trend, pionier was met valorisatie van de energie van alternatieve brandstoffen en de recuperatie van secundaire alternatieve grondstoffen. Het betreft hier dus alleszins een domein waarop de sector actief kan bijdragen.

De regeringen zijn het eveneens eens over het belang van een wereldwijd klimaatakkoord. De cementsector kan dit engagement alleen maar ondersteunen, uiteraard voor zover dit akkoord een representatieve meerderheid van staten betreft en voor zover de betrokken partijen onderworpen worden aan meetbare, equivalente engagementen.

Ook de energieprijzen lijken deel uit te maken van de politieke bekommernissen, met meer bepaald voorstellen om te ijveren voor de invoering van een energienorm. De sector wacht met veel ongeduld op deze maatregelen die de concurrentiekracht van de bedrijven zouden moeten versterken.

“Elia-heffing”

In onze vorige twee jaarverslagen hadden we het al over de “Elia”-heffing. Deze extrabelasting voor de financiering van de maatregelen ter ondersteuning van de hernieuwbare energie kende, tussen eind 2012 en begin 2013, een desastreuze verhoging van 1,1889 €/MWh naar 13,81 €/MWh en blijft onrust zaaien.

De Waalse Regering beloofde begin 2013 een mechanisme in te voeren om deze extrabelasting voor de ondernemingen te verlichten. Aanderzijds werd het decreet dat de gewestelijke elektriciteitsmarkt organiseert, gewijzigd om de overdracht van groene certificaten en de toekenning van vrijstellingen mogelijk te maken. De ondernemingen – die al kwetsbaar zijn door de delicate en moeilijke economische context kunnen hierdoor – nog altijd niet genieten van die zogenaamde verlichtingsmaatregelen.

De te recupereren bedragen lopen voor de bedrijven nu al op tot in de miljoenen euro. De sector roept de betrokken spelers nogmaals op om alles in het werk te stellen opdat de beloofde vrijstellingen op de komende facturen en op de bedragen die sinds 2013 al werden betaald, snel werkelijkheid worden. Het gaat om de concurrentiekracht van de sector op gewestelijk niveau maar ook op Belgische en Europese schaal.

De milieu-indicatoren

Atmosferische emissies

Met het oog op grafische weergave werden de emissiegrenswaarden – uitgedrukt in concentratie van verontreinigende stoffen in rook en toepasselijk op de dagelijkse emissiegemiddelden – als jaarlijkse grenswaarden gebruikt. In de praktijk moet voor de vergelijking van de emissiewaarden met de EGW's (emissiegrenswaarden) rekening worden gehouden met de betrouwbaarheidsintervallen van de metingen (conform de wetgeving op de verbrandings- en coverbrandingsinstallaties voor gevaarlijk afval). Dit is niet het geval voor de hier gerapporteerde waarden. Deze grafieken moeten dus worden begrepen als een indicator van de gewogen jaarlijkse emissieniveaus van de sector ten opzichte van de dagelijkse emissiegrenswaarden. De jaarlijkse emissiegrenswaarden zoals hier gedefinieerd, zijn dus louter indicatief. Deze weergave veronderstelt dat de resultaten ook afhankelijk zijn van het (neerwaartse) verloop van de emissiegrenswaarden.

Voor het afgelopen jaar stellen we vast dat de lichte overschrijdingen van 2013, als gevolg van de progressieve aanpassing van de reductietools voor de emissieniveaus, volledig werden opgeslorpt. De jaarlijkse emissies van de sector bleven allemaal binnen de indicatieve jaarlijkse grenswaarden.

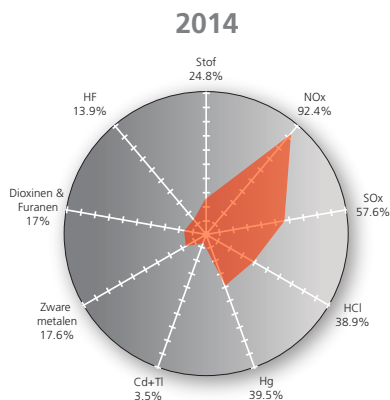

Foto: E. Schelstraete

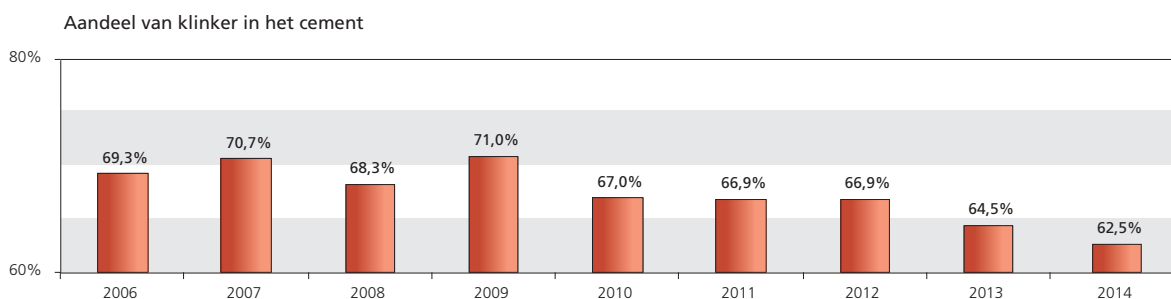
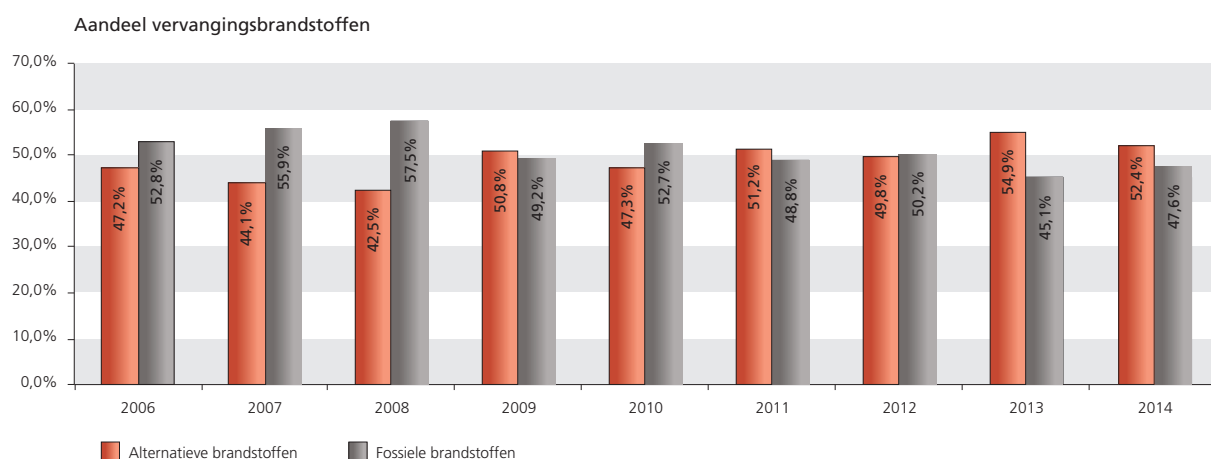
© CBR

Valorisatie van grondstoffen en energie

De energiewaardering van alternatieve brandstoffen is een van de pijlers van de cementactiviteit. Via deze weg komt de sector concreet tegemoet aan de bekommernissen en de uitdagingen die de overheden opleggen inzake energieafhankelijkheid en doeltreffend gebruik van de grondstoffen.

De sector handhaaft dit jaar de trend van het jaar 2013 toen de alternatieve brandstoffen reeds instonden voor de aanvoer van meer dan de helft van de energie die nodig is voor de klinkerproductie.

Wat de nuttige toepassing van grondstoffen betreft, namelijk alternatieve grondstoffen voor klinker zoals hoogovenslak of vliegas, dringt de sector de toevoeging van klinker verder terug met een verbetering van ongeveer 3% tegenover 2013.

De kilometerheffing

Op 2 december 2013 sloten het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een samenwerkingsakkoord aangaande de invoering van een kilometerheffing voor voertuigen die bestemd zijn voor het wegvervoer van goederen met een toegestane maximale massa van meer dan 3,5 ton.

Deze kilometerheffing is een bijdrage als tegenprestatie voor het gebruik van de wegen. Ze zal in de loop van 2016 ingevoerd worden en zal op termijn het Eurovignet vervangen. Wat de praktische details aangaat: de belastingplichtige zal een contract moeten sluiten met een dienstverlener die hem een systeem voor elektronische registratie moet leveren dat dient als meetinstrument voor de berekening van de kilometerheffing. De opbrengsten van deze heffing zouden gedeeltelijk worden besteed aan het onderhoud van het Belgische wegennet.

De cementsector is als transporteur van zware bulkgoederen uiteraard directe betrokkene bij deze nieuwe maatregel. Het wordt immers erg moeilijk om deze extrakosten door te rekenen in de productprijzen. Samen met de Union Wallonne des Entreprises pleit de cementsector ervoor de kilometerheffing te gebruiken voor een eerlijke en evenwichtige fiscaliteit die niet tot concurrentievervalsing tussen de gewestelijke economische spelers leidt. Aan de overheden wordt gevraagd rekening te houden met deze bedenkingen zodra wordt beslist over het bedrag van de basisheffing of over de betrokken wegennetten. De sectoren pleiten ervoor de financiële impact niet hoger te laten worden dan die van het huidige Eurovignet.

FEBELCEM zal dit dossier de komende maanden van nabij opvolgen.

© Diatheek Holcim

Hoofdstuk 4

Het Departement Promotie, Onderzoek en Ontwikkeling: enkele markante feiten in 2014

De activiteiten van het Departement Promotie, Onderzoek en Ontwikkeling zijn vooral gericht op kwaliteitsbevordering. Dit houdt vooral in:

- *de kwaliteit van materialen en producten, onder meer via de promotie van het BENOR-keurmerk,*
- *de ontwerp kwaliteit (architecturaal, stedenbouwkundig, ...) door de inbreng van onze ingenieurs en ingenieur-architecten in cursussen en opleidingen,*
- *de kwaliteit van uitvoering, vooral door tal van technische bijdragen,*
- *de kwaliteit van het eindproduct, bijvoorbeeld door publicaties over voorbeeldige projecten.*

Het volgende hoofdstuk presenteert de meest markante activiteiten van ons POO-departement. Het dagelijkse werk komt hier niet aan bod, meer bepaald de bezoeken aan diverse bouwplaatsen, de technische ondersteuning, de cursussen die wij verzorgen in de scholen en universiteiten, en evenmin over al het werk dat wordt verzet in de vele werkgroepen.

De FEBELCEM-publicaties

“STAD IN DE STAD” - Stads-campus UHasselt, noAarchitecten

De Universiteit Hasselt koos de tot in 2005 gebruikte Oude Gevangenis langs de stadsring als locatie voor haar nieuwe rechtsfaculteit en Rectoraat. Behalve deze herbestemming werden nog twee grote nieuwe gebouwen gerealiseerd. Achteraan, landschappelijk ingebed langs een oude gedempte Demerarm een gebouw met leslokalen en onderzoekskantoren. Vooraan een hoog transparant hoekgebouw, het Rectoraat. Alle belangrijkste functies - auditoria, cafetaria, bibliotheek, vergaderaccommodatie - werden ingepast in de Oude Gevangenis. De drie gebouwen zijn onderling verbonden en vormen samen een stad in de stad met passages, straten en open ruimtes. De gevangensmuur, ooit een negatief element van opsluiting, zorgt nu, met de open poorten, voor een gemeenschapsgevoel binnen de compacte studentenstad.

Foto: Eric Schelstraete

“Duurzaam stiller. Over verkeerslawaaï en geluidsarme betonwegen”

Beperking van het verkeerslawaaï is in de voorbije decennia een alsmear belangrijker en actueler thema geworden. De Europese Unie heeft het algemene probleem van omgevingslawaaï aangepakt in een Europese Richtlijn van 2002, de zogenoemde “Environmental Noise Directive (END)”. De lidstaten hebben het geluid in kaart gebracht en een reeks acties ondernomen om de schadelijke effecten van omgevingsgeluid te voorkomen en te reduceren met de focus op het lawaaï van drukke autowegen en spoorwegen, evenals van wegen in dichtbevolkte gebieden of nabij gevoelige sites zoals ziekenhuizen en scholen.

Ook in België werd de END-richtlijn toegepast door de verschillende gewesten. Diverse acties werden al ondernomen, zoals de installatie van geluiddempende schermen langs bepaalde stroken van autosnelwegen. De geluidshinder die door het verkeer wordt gegenereerd, heeft diverse oorzaken. De belangrijkste is echter het contact van de banden met het wegoppervlak. Als het erom gaat de hinder terug te dringen, is het veel efficiënter het probleem aan te pakken bij de bron, en dus geluidsarme wegverhardingen te realiseren.

Daarom blijft de ontwikkeling van diverse soorten wegverhardingen en alternatieve oppervlakafwerkingen een actueel en belangrijk thema. Deze ontwikkeling moet passen in een globaal ontwerpproces. Het is immers even noodzakelijk ook de andere essentiële kenmerken van wegconstructie te waarborgen: naast de kwaliteit van het wegdek is hier onder meer sprake van de vlakheid, het comfort, de stroefheid van het oppervlak maar ook van de duurzaamheid van de weg in ruime zin. Samengevat is het noodzakelijk dat een weg zo lang mogelijk geluidsarm blijft. Het doel is dus duurzaam stiller te ontwerpen.

“De Guillemins Esplanade. Technische en esthetische prestaties van beton”

Begin 2015 bood FEBELCEM al haar abonnees een nieuwe map van het Dossier Cement aan, samen met een bulletin dat aan de Guillemins Esplanade in Luik gewijd was.

De ontwikkeling van openbare ruimten in steden en gemeenten is sinds het ontstaan van de eerste stadscentra een belangrijke bekommernis. Naast effectief hulpmiddel voor het mobiliteitsbeheer zijn ze ook een ontmoetingsruimte voor bewoners en eendagsbezoekers. De openbare ruimte evolueert gaandeweg om zich aan te passen aan de nieuwe levensstijlen en transportmogelijkheden. De auto, tegenwoordig binnen het bereik van de meeste mensen, heeft letterlijk de stadscentra ingenomen. Tegelijkertijd staat ook de uitbouw van de voorzieningen voor openbaar vervoer en van de zachte mobiliteit op de voorgrond. Bij de inrichting van de stedelijke ruimtes ligt de uitdaging in het vinden van het juiste evenwicht tussen vormgeving, esthetiek, functionaliteit, sterkte en duurzaamheid.

De Guillemins Esplanade in Luik is samengesteld uit 380 op maat geprefabriceerde betonplaten. Het project past daarbij ook klassieke wegtechnieken toe, zoals de bekleding in betonplaten en doorgaand gewapend beton. Het bulletin bestudeert het project vanuit al zijn invalshoeken en dient als bron van inspiratie.

Revue “Architraaf”

De redactie van het tijdschrift Architrave/Architraaf koos voor de cover van nr. 180 een foto van een merkwaardige woning – “Wall House” genoemd – waarvan de gevel is opgebouwd uit prefab lateien. Deze woning die in de “Rubriek Cement en Beton” van datzelfde tijdschrift werd voorgesteld, is ook te zien op de website van FEBELCEM (“Blik op beton”).

In nr. 181 verscheen een uittreksel uit “Stad in de stad – Stads-campus Oude Gevangenis UHasselt”, het bulletin dat FEBELCEM in mei publiceerde.

Nr. 182 besteedde aandacht aan het “Théâtre de Liège”. Deze interessante realisatie in het centrum van Luik komt op de website van FEBELCEM aan bod in de rubriek “Blik op beton”.

Salons, Congressen en Lezingen

PRAAG - Internationaal Betonwegensymposium

Van 23 tot 26 september 2014 vond in Praag het 12e Internationaal Betonwegensymposium plaats. Meer dan 400 geïnteresseerden uit 41 landen, waaronder ook een delegatie van 25 Belgen, namen deel aan dit zeer boeiend congres. De 130 goedgekeurde bijdragen werden voorgesteld in 3 parallele sessies, een postersessie en 3 technische bezoeken. Een Belgische bijdrage "Towards a standardized design structure for concrete tramways in Flanders" van Filip Flement en Wim De Smet van De Lijn won de prijs voor "Best Technical Paper".

Verder werden alle belangrijke thema's besproken, zoals:

- De milieu-impact, waarbij de cementkeuze, EPD's en het gebruik van gerecycleerde granulaten aan bod kwamen;
- Beschouwingen over de economische aspecten met een focus op de keuze van de juiste parameters voor een life-cycle cost analysis;
- De maatschappelijke aspecten zoals geluid en veiligheid, het gebruik van betonverhardingen in tunnels en de ontwikkeling van diverse oppervlak-afwerkingsmethodes;
- Tunnelverhardingen en brandveiligheid;
- Stedelijke toepassingen, in het bijzonder de infrastructuurvoorzieningen voor het openbaar vervoer;
- Kwaliteitszorg en projecten van Publiek-Private Samenwerking.

Voor FEBELCEM was dit een uitstekende gelegenheid om verdere kennis op te doen en te verspreiden onder de Belgische collega's. Tijdens een Belgische avond werden bij een diner de vriendschapsbanden aangehaald.

De 13^e editie van het Internationaal Betonwegensymposium, dat in 2018 zal plaatsvinden, werd aangekondigd met als gastland Duitsland.

Diatheek EUPAVE

De Belgische bijdrage "Towards a standardized design structure for concrete tramways in Flanders" door de heren Filip Flement en Wim De Smet ("De Lijn") werd gelauwerd als "Best Technical Paper".

Journées d'études / Studiedagen

Symposium "Increasing the sustainability value of concrete"

(een samenwerking ADEB-VBA, ULB en VUB – met de steun van FEBELCEM)

Brussel, ULB, 6 mei.

Via thema's zoals de evaluatie van de levenscyclus, groen beton, nieuwe technologieën met betrekking tot beton, verbeteringen op gebied van duurzaamheid, de realisatie van groene gebouwen en infrastructures heeft dit symposium aangetoond en geïllustreerd dat innovatie in staat is om de bouwsector naar een economische groei te leiden zonder de integriteit van ons ecosysteem, ons sociaal welzijn of onze financiële middelen te bedreigen.

Dit symposium werd bijgewoond door meer dan 150 mensen.

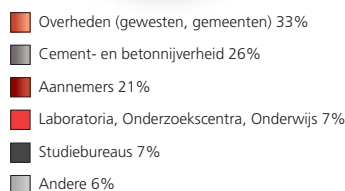
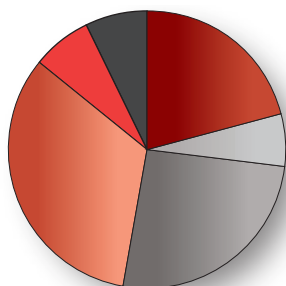
Workshop "Beton en zijn innoverende oplossingen voor een architectuur met oog voor zeer lage of passieve energie"

Een vijftiental architecten nam deel aan de technische workshop van maandag 19 mei in het "Architects' House" van Brussel. Het thema was "Beton en zijn innoverende oplossingen voor een architectuur met oog voor zeer lage of passieve energie". In zijn "keynote" onderhield architect Joël Coupez (Bureau Coupez) het publiek met zijn bedenkingen rond betonperceptie bij de architecten (pro's en contra's), de thermische oplossingen van beton en zijn huidige en toekomstig gebruik, meer bepaald in 3D-prints.

Workshop "Zeer lage energie- en passiefbouw in betonarchitectuur"

Een 35-tal geïnteresseerden, voornamelijk architecten uit de grotere bureaus, schreven zich in voor deze workshop die FEBELCEM op 26 mei organiseerde in het "Architects' House" te Brussel. In zijn "key note" inleiding schetste architect Eric Soors van META Architectuur-bureau aan de hand van een hele reeks gerealiseerde projecten de almaar strenger geworden energie-prestatie-eisen (EPB) en de consequenties voor de betongevolpbouw. De lezing bood voldoende stof voor een levendig debat onder de geïnteresseerde toehoorders. Ook de duiding vanuit de hoek van bouw fysica en de prefab industrie bleek hierbij nuttig.

Deelnemers aan de informatiedag in Scherpenheuvel 2014

© Meta

Informatiedag "Beton in de Wegenbouw"

FEBELCEM organiseerde op 20 mei 2014 haar jaarlijkse provinciale contactdag "Beton in de Wegenbouw" in Scherpenheuvel. Met een opkomst van 150 deelnemers was het succes verzekerd. Opvallend was de ruime delegatie van steden en gemeenten alsook de talrijke aannemers wegenbouw die hun interesse toonden. Het programma van deze contactdag bestond ook ditmaal uit een zestal presentaties van diverse toepassingen van prefab en ter plaatse gestort beton voor wegen en vooral publieke ruimten.

Workshop "Uitgewassen gekleurd beton" - Charleroi

In België stapelen de projecten in uitgewassen gekleurd beton zich op. Aan goede voorbeelden geen gebrek: ze vragen alleen maar wat waardering. FEBELCEM wist een twintigtal spelers (aannemers en projectauteurs) te verenigen rond het zeer geslaagde project van de Place de la Digue in Charleroi, en dit voor een workshop in het teken van de techniek van uitgewassen gekleurd beton.

Programma en sprekers:

- Presentatie en debat rond het thema "Bekledingen in gewassen gekleurd beton in de openbare ruimte" - Nathalie Balfroid, FEBELCEM
- Demonstratie door Inter-Minerals van testplaten en hun respectievelijke granulaten - Luc Rens, FEBELCEM / Geert Hofmans, Inter-Minerals
- Uiteenzetting en werfbezoek: Place de la Digue - M. Miers, JNC International / M. Demaret, BAM GALERE/ M. Conard, HOLCIM / M. Pondant TSBV
- Lunch en uitwisseling van ervaringen.

Workshop "Prefab, de beste bondgenoot voor duurzaam bouwen?"

Op verzoek van FEBELCEM en van de baksteenfederatie werd het programma van dit door de DG04 van de Waalse overheidsdiensten voorgestelde seminarie vervolledigd met een rondetafel. Jean-François Denoël vertegenwoordigde de betonsector en werd hierin bijgestaan door Jef Marinus (FEBE). Ook vertegenwoordigers van de baksteen- en de houtsector namen deel aan deze rondetafel.

In welke mate bevordert de keuze voor prefab (modules, vooraf gemonteerde panelen, in de werkplaats gemonteerde structuren, ...) de opkomst van duurzamere gebouwen? Welke technieken worden gebruikt (beton, stro, hout)? Welke keuzes maken de bouwheren met het oog op het realiseren van 'voorbeeldgebouwen'?

Al die vragen kwamen aan bod tijdens het seminarie dat door ruim 90 deelnemers werd gevolgd.

Technische excursie: Luik-Charleroi: "Het gebruik van uitgewassen beton in de openbare ruimte"

Op 9 oktober 2014 organiseerde FEBELCEM een technische excursie voor Vlaamse ontwerpers en uitvoerders naar Waalse projecten van publieke ruimten. In de voormiddag werd de Esplanade des Guillemins te Luik bezocht; in de namiddag de Place de la Digue en de Quai de Flandre te Charleroi. De 20 externe deelnemers waren zeer onder de indruk van de hoge kwaliteit van afwerking van deze esthetische betonverhardingen.

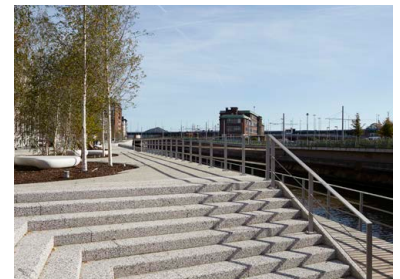

Foto: A. Nullens

Studienamiddag FEBELCEM – "Stedelijke ruimtes en weginfrastructuren in beton: duurzame oplossingen voor de ruimtelijke ordening."

Op 6 november 2014 nodigde FEBELCEM de Waalse professionals uit de betonbouwsector uit voor een studienamiddag over openbare ruimtes en weginfrastructuren in beton. 150 vakmensen daagden op voor dit evenement, waarvan hierna een beknopt verslag.

Etienne Willame, algemeen directeur van de DG01 van de Waalse overheidsdiensten, gaf de officiële aftrap voor de studienamiddag.

Een massale opkomst voor de studienamiddag van FEBELCEM in Soignies ...

Foto: Diatheek FEBELCEM

Daarna volgden uiteenzettingen met twee centrale thema's:

- **Openbare ruimtes in uitgewassen gekleurd beton**

Er werden twee belangrijke Waalse projecten gepresenteerd. Eerst besprak Michael Bianchi (architect bij L'Escaut Architecture) het "Projet Phenix" en meer bepaald de herinrichting van de Vlaamse en Brabantse kaaien in Charleroi. Daarna presenteerde Thomas Faes (Dethier Architecture) het project van de Guillemins Esplanade in Luik. Hij had vooral aandacht voor het gerealiseerde werk tijdens het ontwerp, de fabricage en de plaatsing van de 380 geprefabriceerde betonplaten.

Als afsluiting van deze sessie gaf Nathalie Balfroid (FEBELCEM) een uiteenzetting over de regels van de kunst bij de techniek van het uitgewassen gekleurd beton, een techniek die steeds meer ingang vindt in onze openbare ruimtes.

- **Beton in de wegeninfrastructuur**

Deze sessie beoogde de technische en de prestatieaspecten van wegen in beton te overlopen, met de nadruk op feedback vanuit de ervaringen met concrete projecten in binnen- en buitenland.

Sylvie Smets (Opzoekingscentrum voor de wegenbouw) gaf een uiteenzetting over geluidsarme wegen in beton.

Olivier Germain (CRIC-OCCN) en Pierre Baesens (Brussel Mobiliteit) brachten vervolgens het hele verhaal van het Reyers-viaduct. Aan de hand van de historiek van deze constructie presenteerde het OCCN enkele van de tests op dit bouwwerk waarmee de eventuele aantastingen konden worden geëvalueerd. Tot slot werden de plannen voor de herinrichting van de locatie onthuld.

Vincent Helmus (Waalse overheidsdienst - DGO1, "Direction de la Recherche et du Contrôle routier") nam in september 2014 in Praag deel aan het 12e Internationaal Betonwegensymposium. Hij gaf een verslag over vier geselecteerde thema's, namelijk "duurzaam bouwen", "stedelijke toepassingen", "ontwerp van betonverhardingen" en "onderhoud & herstelling".

Vooraleer André Jasienski (FEBELCEM) overging tot de besluiten van de dag, werd het woord gegeven aan Dominique Verlaine, adjunct-kabinetschef van minister Maxime Prévot (openbare werken, gezondheid, sociale actie en patrimonium) voor een uiteenzetting over "de kwaliteit van de wegeninfrastructuur als motor van de economische ontwikkeling in Wallonië".

Andere evenementen

“The Concrete Initiative” (BIBM, ERMCO, CEMBUREAU)

Op 27 maart 2014 bood “The Concrete Initiative” vertegenwoordigers van de Europese Commissie, de bouwsector, NGO’s en de burgerlijke samenleving de gelegenheid om standpunten uit te wisselen omtrent duurzaam bouwen en omtrent de uitdagingen die zich de komende jaren aandienen.

De debatten focusten op de drie pijlers van duurzaamheid (sociaal, milieubewust en betaalbaar) aangezien duurzaam bouwen alleen maar mogelijk is bij een goed evenwicht tussen die drie elementen. Door alle stakeholders bijeen te brengen hoopt “The Concrete Initiative” een denkproces voor langere termijn te hebben ingeleid.

“The Concrete Initiative” hoopt ook de aandacht van de Europese overheden te hebben gewekt opdat deze zich zouden engageren tot een groeibeleid en tot het uitvaardigen van normen waarmee de bouwsector de kans krijgt te groeien en te innoveren in de richting van steeds meer duurzaamheid.

“The Concrete Initiative” werd op 27 mei 2014 officieel gelanceerd in Brussel. De verwelkoming werd uitgesproken door de heer Janez Potocnik, Europees Commissaris voor het Milieu.

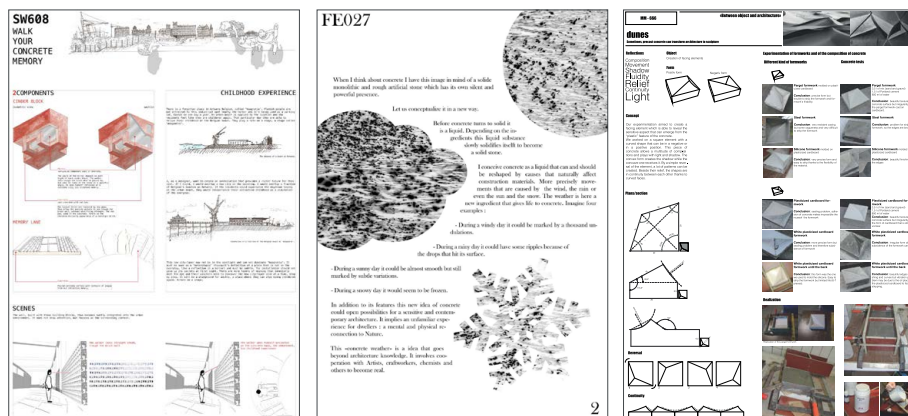
De debatten van de dag concentreerden zich op:

- Het reglementaire raamwerk dat noodzakelijk is om de bouw van veilige, betaalbare en bestendige woonegelegenheden en infrastructuren te vergemakkelijken;
- De overgang naar een prestatiegerichte bouwsector die steunt op prestaties over de ganse levensduur;
- De noodzaak tot bevordering van lokale grondstoffen en bedrijven die een lokale markt bedienen.

Meer informatie op www.theconcreteinitiative.eu

Jury en workshop “International Concrete Design Competition”

Op 26 mei 2014 koos de jury, onder leiding van ir. architect en curator Laurent Ney (Ney & Partners), drie projecten uit de 21 inzendingen van studenten uit vier Belgische architectuurfaculteiten.

Hun makers, studenten uit de architectuurfaculteiten van Hasselt en Luik, mochten als beloning in augustus voor een week naar Dublin, om er samen met de laureaten uit Nederland, Duitsland, Turkije en Ierland deel te nemen aan een "International Concrete Workshop".

Deze workshop vond plaats van 17 tot 24 augustus. Op uitnodiging van de organisatoren gaf ir. arch. Laurent Ney aan de architectuurfaculteit van de University College Dublin een lezing over zijn eigen werk. L. Ney was ook gevraagd de slotpresentaties van de workshopresultaten bij te wonen. Tijdens de workshop experimenteerden de deelnemers onder professionele begeleiding met textielbekistingen en zelfverdichtend beton. Het gebruik van lokaal beschikbare (m.a.w. Ierse) granulaten en cement was eveneens een aandachtspunt.

Verslag met foto's op de website:

http://www.concretedesigncompetition.com/cdc6_pages/cdc6masterclass.php

Inmiddels zijn de eerste voorbereidingen begonnen voor de volgende editie van de wedstrijd. De masterclass die de bekroning moet vormen van deze 7^e cyclus, zal in de zomer van 2016 in Berlijn doorgaan.

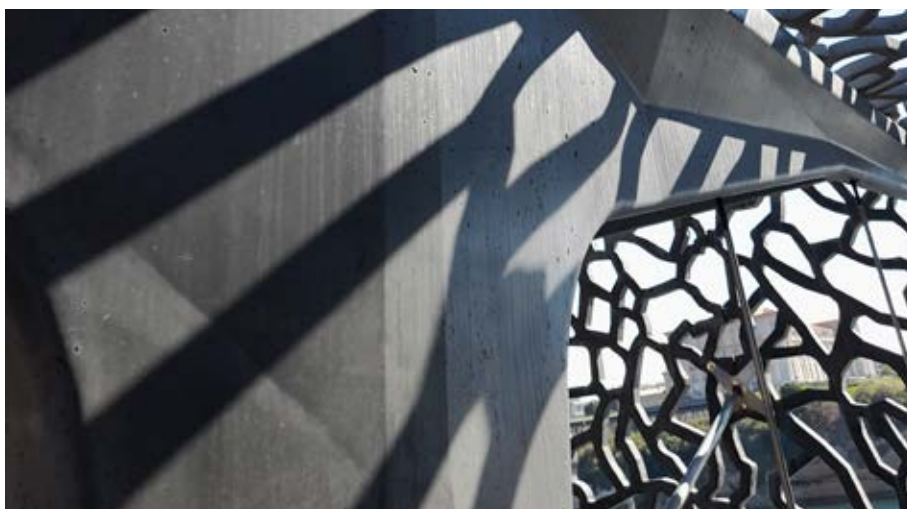
Tentoonstelling Willy Van der Meeren

FEBELCEM was sponsor van de expo "Willy Van der Meeren – Wonen 1958-1985" die naar aanleiding van de Open Monumentendag Vlaanderen (14 september 2014) werd georganiseerd te Asse. Curatoren waren Mil De Kooning en Ronny De Meyer, professoren aan de Universiteit Gent. De tentoonstelling liep tot 23 november en bood een uitvoerig gedocumenteerde terugblik (plannen, foto's en maquettes) op het oeuvre van

Van der Meeren: *"de laatste vertegenwoordiger van een reeks modernisten in België die architectuur een verheffende sociale functie toekenden. Maar daarnaast was hij bovenal een uitzonderlijk geïnspireerd en inventief bouwster"*.

Lezing Ricciotti (BOZAR)

Voor de jaarlijkse grote "FEBELCEM-lezing" (13 oktober) in de Henri Le Boëufzaal pakten de organisatoren van BOZAR Architectuur en A+ uit met de Franse sterarchitect Rudy Ricciotti. Op diens palmares staan tal van spraakmakende projecten in (ultra-hoge-sterkte) beton. Ruim 1200 belangstellenden, waaronder 400 studenten, genoten van een gepassioneerde uiteenzetting.

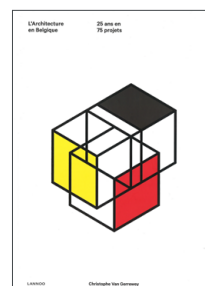
©FEBELCEM)

Nocturne noAarchitecten (deSingel, Antwerpen)

Een 20-tal docenten en atelierbegeleiders uit 4 Vlaamse architectuurfaculteiten gingen in op de uitnodiging van FEBELCEM (19 november). Het gebeuren bood de kans om de bestaande contacten met de architectuurscholen nauwer aan te halen en met nieuwe gezichten kennis te maken. De nocturne werd georganiseerd in het kader van de overzichtstentoonstelling rond het werk van noAarchitecten. Philippe Viérin, ir. architect en vennoot van noAarchitecten, leidde de expo in, waarna de aanwezigen de kans kregen ze te bezichtigen.

"Architectuur België - 25 jaar in 75 projecten"/ "L'Architecture en Belgique - 25 ans en 75 projets"

FEBELCEM is sponsor van dit pas verschenen boek (Lannoo/Racine) waarin architectuurcriticus en schrijver Christophe Van Gerrewey (UGent) een eigenzinnig overzicht brengt van de recente Belgische architectuurgeschiedenis.

BETONICA

In 2014 werden de resultaten van het BETONICA-project gepubliceerd op de website www.betonica.be.

Het betreft onder meer een onlinetoeegang tot documenten over beton, in de ruime zin van het woord, uit de bibliotheken van FEBELCEM en van het WTCB. Andere partners zijn de Belgische Betongroepering (BBG) en infobeton.be. Het papieren documentatiecentrum van FEBELCEM / CRIC-OCCN verhuisde grotendeels naar Heusden-Zolder in Limburg.

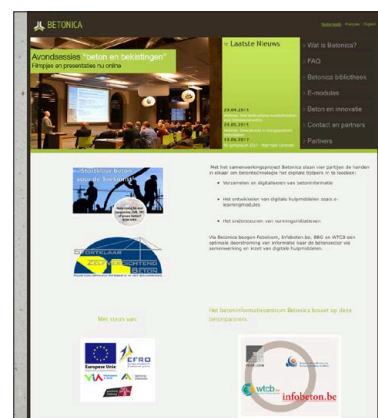
In vergelijking met de vroegere organisatie schuilt de grote nieuwigheid in de gemeenschappelijke globale zoektool voor documenten die de documentfiches én de teksten zélf van meerdere documentatiecentra doorzoekt. Wat meer is: er werd een akkoord bereikt over auteursrechten in de zin dat iedere geïdentificeerde persoon onlinetoeegang krijgt tot de tijdschriften van meerdere uitgevers. Elke surfer kan deze identificatie gratis aanvragen. De meertalige (FR/NL en EN) semantische opzoeking kreeg een automatische termsuggestie. De gebruikte termen in het betondomein werden in diverse categorieën en subcategorieën geordend. Zij maken het voorwerp uit van dynamische aspecten om de zoekresultaten te verfijnen.

Naast de opzoekingen in de bibliotheek is er in de "TechCom"-databank een geavanceerde (multicriteria) zoekfunctie voor bouwproducten voor het betondomein beschikbaar, mét hun producenten.

Verder heeft de BBG de volgende elementen geïnstalleerd:

- Modules voor e-learning in FR en NL
- PPT van de studiedagen van de BBG ter beschikking
- Webinars
- Concrete Mix Design (programma in EXCEL) in samenwerking met KAHO Sint Lieven

Het jaar 2015 zal worden gebruikt om nieuwe partners zoals CRIC-OCCN en OCV (Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw) en hun data mee op te nemen, zodat iedereen altijd kan beschikken over informatie aangaande het gebruik en toepassingen van cement.

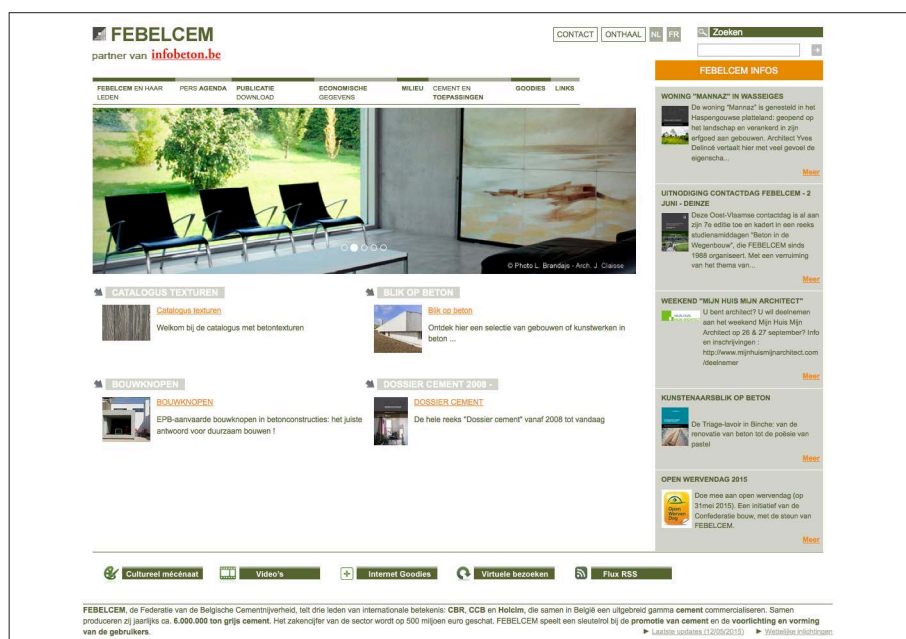

COMMUNICATIE

De activiteiten van de communicatiedienst van FEBELCEM hebben vooral te maken met opwaardering van het imago van de cementsector en zijn producten. In dit gegeven passen de vele dossiers die in heel dit hoofdstuk aan bod komen.

Doeltreffende IT-tools

De website van FEBELCEM onderging in 2014 belangrijke technische aanpassingen. Dat had te maken met de verandering van partner (voortaan bekommert de firma Makemeweb zich om het technisch beheer van onze site) maar ook met de wil van FEBELCEM om deze tool, die onmisbaar is voor haar communicatie, voortdurend te dynamiseren. In die zin werden heel wat verbeteringen doorgevoerd, zoals de dynamische homepage (met voortaan meer zichtbaarheid voor de nieuwste "info" van FEBELCEM), optimalisering van de referencing en de evolutie van de site naar "responsive design" (automatische aanpassing van pagina's aan lezen op tablet of smartphone)...

Hier volgen de statistische data voor 2014 (cijfers Google Analytics):

- 30.114 surfers bezochten de site, of gemiddeld 2.509 bezoekers/maand;
- Een bezoek duurt gemiddeld 2 minuten en 27 seconden;
- De surfers raadpleegden 90.211 pagina's. De populairste zijn: het animatieschema van cementfabricage (FR - 8.872 views) / de Catalogus met betontexturen (NL - 2.809 views) / de diverse cementsoorten (FR - 1.317 views) / de Bouwknopen (NL - 1.296 views) / de pagina "Historiek van cement" (FR - 977 views) / de Bouwknopen (FR - 928 views)...
- Er werden 12.224 PDF-bestanden gedownload. De meest gevraagde documenten van alle documentatie zijn: het NL bestand "Metselwerk 1.1" over bouwknopen (290 downloads) / het FR bestand "Maçonnerie 1.1" over bouwknopen (229 downloads) / de fiche over het ABC van cement (211 downloads) / de brochure "Betonbouwconcepten en EPB" (199 downloads) / de fiche "Degelijk beton maken met de hand" (185 downloads) / de fiche "Hoe beton voorschrijven" (183 downloads) / ...

Ter info: het Jaarverslag 2013 werd 158 keer gedownload in de Franse versie, en 65 keer in de Nederlandse versie.

De website is ook de exclusieve support voor onze publicatie "Blik op beton".

In het voorbije jaar werden vier nieuwe bijdragen gerealiseerd:

- "Wall house of muurhuis: beton tussen verleden en heden"
- "Het Red Star Line Museum: beton in zicht in de Antwerpse skyline"
- "Het Theater van Luik tussen glas en beton"
- "Sporten in het bos" (een basisschool in Ukkel)

Om deze publicaties aan te kondigen aan ons publiek, maar ook om andere informatie met betrekking tot de FEBELCEM-actualiteit te melden, werden ook acht uitgaven "To the point" verspreid.

Geslaagde Algemene Vergadering

Een belangrijke opdracht voor het communicatieteam was de gelijktijdige organisatie van de **Algemene Vergadering, de persconferentie en de tentoonstelling "Cement en beton: 90 jaar technische promotie"**. De communicatietools en -acties met betrekking tot die evenementen waren inderdaad talrijk: realisatie van het jaarverslag, realisatie en verzending van diverse uitnodigingen (pers, cocktail voor de tentoonstelling, workshops), redactie en verspreiding van de persberichten, vele telefonische herinneringen, creatie en montage van een twintigtal didactische panelen voor de expositie, praktisch beheer van deze evenementen en – uiteraard – systematisch al deze elementen online brengen op onze website.

De inspanningen waren lonend: het ontbrak niet aan succes, zowel wat het aantal genodigden betreft in het "Architect's House" van Brussel (60-tal) als wat de weerklink in de pers aanging. De mededelingen van onze cementbedrijven doken op in vele media, waaronder: (onvolledige lijst) radio-interview op "RTBF-la Première", persbericht van **agentschap Belga**, artikelen in de kranten "Metro", "Vers l'avenir – Escout", "La Libre-Immo", artikelen in de magazines "Je vais construire", "Ik ga bouwen", "Bouwkroniek", "La Chronique", "Equipment, Road and Construction", "Construction" en tot slot "Bouwbedrijf". Vele websites hebben eveneens onze informatie doorgegeven.

Fig 43. — Het vlakmaken der uitspringende delen.

infobeton.be

FEBELCEM verzekert de zichtbaarheid van infobeton.be

Het communicatieteam van FEBELCEM heeft ook veel gewerkt in het raam van de betonpromotie, georganiseerd door infobeton.be. In dit verband waren de twee "perspunten" die op 3 juni en 20 november 2014 met de steun van Interel werden georganiseerd, een groot succes.

In het eerste trimester kon infobeton.be aldus vijf journalisten verwelkomen bij architect Steven Van Besien in Berchem (Antwerpen), terwijl in het tweede semester architect Yves Delincé zes journalisten ontving in een zeer mooie woning in Wasseiges. Dit laatste bezoek was ook het voorwerp van een interessante TV-reportage die u nog altijd kunt bekijken op de website van infobeton.be.

Er werden ook twee persberichten gerealiseerd, met respectieve thema's: "Renovatie biedt ruimte voor de betonnen trap" en "Bouwen op een hellend perceel? Beton brengt de oplossing".

Tot slot selecteerde de werkgroep Marketing enkele vakbladen om er twee publiecieditionele artikelen in op te nemen. Hiermee wordt een gevarieerde en over het hele jaar gespreide aanwezigheid in de media afgedwongen. Deze artikelen kregen de titel "Iedereen aan tafel, in de tuin!" en "Een project in beton voor het team van Une brique dans le ventre". Ze verschenen in de magazines "Tu bâtis, je rénove" / "Beter bouwen & verbouwen" / "Deco idées" / "Actief wonen" / "Je vais construire & rénover" / "Ik ga bouwen & renoveren".

© E.Schelstraete

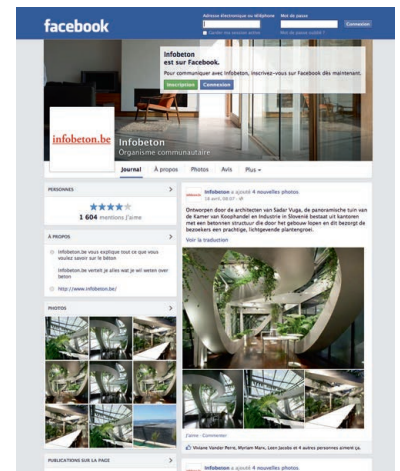

infobeton.be is echter ook (en misschien wel vooral) een website die permanent onze boodschappen verspreidt bij onze doelgroepen. De grote nieuwsgierigheid in deze context is vanzelfsprekend de lancering van een FACEBOOK-pagina gekoppeld aan de site. Korte info, mooie beelden, "likes" (intussen al meer dan 1.500)... Kortom, een andere manier van communiceren, jong en complexloos, die ongetwijfeld nieuwe surfers naar onze website zal lokken.

Het communicatieteam van FEBELCEM houdt de site springlevend door de realisatie en de verspreiding van twee wedstrijden en vier elektronische newsletters (verzending via mail + aanwezigheid in de rubriek "news" op de website infobeton.be en op de sites van onze partners).

Wat de statistieken voor 2014 betreft, volgen hier nog enkele kerncijfers:
24.075 bezoekers op jaarbasis (of gemiddeld 2.006 per maand), 74.174 geraadpleegde pagina's en 9.066 downloads.

We sluiten dit hoofdstuk ten slotte af met vermelding van de vele partnerships die infobeton.be is aangegaan (Dobbit TV, Une brique dans le ventre, Livios, Bouwen en renoveren, ...). Twee hiervan leveren mooie bezoeken op aan woningen met een zeer uitgesproken "beton-karakter". Het betreft de twee evenementen "Mijn Huis Mijn Architect" (27.000 bezoekers) en "Le Week-end de l'architecture" (8.000 bezoekers voor een eerste, geslaagde uitgave).

Statistieken

TOTALE LEVERINGEN

Jaren	Portlandcement		Hoogovencement		Totaal cement (x 1.000 t)
	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	
2000	4.187	55,8	3.323	44,2	7.510
2005	3.810	57,8	2.777	42,2	6.587
2006	4.051	58,2	2.914	41,8	6.965
2007	4.039	58,3	2.891	41,7	6.930
2008	4.094	57,4	3.042	42,6	7.135
2009	3.893	63,7	2.220	36,3	6.113
2010	3.351	55,9	2.639	44,1	5.990
2011	3.644	53,2	3.200	46,8	6.844
2012	3.320	52,9	2.960	47,1	6.280
2013	3.140	51,3	2.979	48,7	6.119
2014	3.124	49,1	3.240	50,9	6.364

Bron: FEBELCEM

TEWERKSTELLING IN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Aantal bedienden (maandgemiddelde)	Aantal arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal aantal arbeidsuren
2000	777	1.086	2.676.617
2005	545	744	2.270.593
2006	496	626	1.787.902
2007	484	612	1.686.837
2008	538	641	1.814.710
2009	549	627	1.746.558
2010	563	621	1.733.718
2011	579	592	1.792.608
2012	621	576	1.842.276
2013	591	558	1.720.247
2014	576	512	1.629.581

Bron: PRODCOM

INVESTERINGEN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	Terreinen en gebouwen (x 1.000 €)	Totaal investerings
2000	56.812	8.346	65.158
2005	25.927	4.923	30.851
2006	40.971	5.293	46.264
2007	33.880	9.895	43.775
2008	20.864	4.072	24.936
2009	23.063	7.394	30.457
2010	38.365	3.606	41.971
2011	29.326	2.358	31.684
2012	20.993	2.807	23.800
2013	24.886	4.256	29.142
2014	26.524	3.386	29.910

Bron: FEBELCEM

OMZET

Jaren	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
in miljoen euros	555,0	465,3	512,1	522,7	614,6	509,4	495,0	551,5	507,3	484,3	484,8

Bron: PRODCOM

UITVOERLEVERINGEN (%)

Jaren	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bestemming											
Nederland	42,4	35,1	35,4	32,7	33,1	35,2	38,2	36,8	38,8	38,2	
Frankrijk	46,9	44,0	49,0	54,0	54,7	51,6	49,5	52,1	50,7	50,3	
Duitsland	4,4	8,1	8,5	6,8	4,9	6,7	5,5	4,5	4,2	5,6	
G.H. Luxemburg	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,2	1,3	1,4	1,3	1,5	
Verenigd Koninkrijk	0,8	0,7	0,9	0,6	0,6	0,4	0,7	0,4	0,5	0,5	
Andere E.U.	0,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	
TOTAAL E.U.	95,8	93,5	94,8	95,3	94,4	95,1	95,2	95,4	95,6	96,1	97,4
BUITEN E.U.	4,2	6,5	5,2	4,7	5,6	4,9	4,8	4,6	4,4	3,9	2,6

Europa extra E.U.	1,4	0,1	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afrika	1,8	5,1	4,5	3,9	4,9	4,4	4,5	4,2	4,1	3,6	2,6
Amerika	0,4	0,4	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Azië	0,1	0,2	0,2	0,0	0,6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0
Oceanië	0,5	0,6	0,3	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
TOTAAL	2.189	2.174	2.200	2.281	2.339	1.839	1.697	1.825	1.602	1.548	1.521
(1.000 t)											

Bron: FEBELCEM

CEMENTVERBRUIK IN E.U. LANDEN (X 1.000 T)

Jaren	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Land											
België	6.125	5.795	6.039	5.954	6.027	5.522	5.826	6.553	6.410	6.039	6.123
Nederland	6.250	5.376	5.585	5.912	6.325	5.350	4.760	5.255	4.400	4.200	4.100
Frankrijk	20.633	22.515	23.852	24.803	24.116	20.381	19.785	21.410	19.973	19.217	18.165
Duitsland	35.683	27.043	28.920	27.352	27.338	25.256	24.600	27.963	26.700	26.545	27.059
G.H. Luxemburg	534	538	572	591	571	531	449	485	415	433	440
Verenigd Koninkrijk	13.360	13.711	13.833	14.486	12.402	9.458	9.810	10.376	9.654	9.643	10.890
TOTAAL E.U. van 28	221.147	239.052	255.176	261.235	241.614	193.456	182.598	185.623	160.431	149.709	150.315

Bron: Cembureau

AFZET IN BELGIË

Naar wijze van vervoer en leveringsvorm

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Leveringsvorm			Transportwijze	
		Water	Spoor	Vrachtwagen	Verpakt	Bulk
		(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
2000	5.321	3,0	0	97,0	16,0	84,0
2005	4.413	4,6	0	95,4	12,1	87,9
2006	4.765	4,7	0	95,3	11,2	88,8
2007	4.650	4,9	0	95,0	11,2	88,8
2008	4.796	5,0	0	95,5	10,0	90,0
2009	4.273	4,5	0	95,9	10,1	89,9
2010	4.293	4,1	0	95,9	9,6	90,4
2011	5.019	5,2	0,0	94,8	8,5	91,5
2012	4.678	4,6	0,0	95,4	8,0	92,0
2013	4.571	5,3	0,0	94,7	7,6	92,4
2014	4.843	5,2	0,0	94,8	7,7	92,3

Naar soort en sterkteklasse

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Portlandcement (CEM I, II en V)				Hoogovencement (CEM III)			Totaal		
		Sterkteklassen			Totaal	Sterkteklassen			Sterkteklassen		
		32,5	42,5	52,5	(%)	32,5	42,5	52,5	(%)	32,5	42,5
2000	5.321	18	16	14	48	16	36	52	34	52	14
2005	4.413	16	7	27	50	13	36	50	29	43	27
2006	4.765	15	7	30	52	12	35	47	28	42	30
2007	4.650	15	7	31	53	14	33	47	29	40	31
2008	4.796	14	7	31	52	8	40	48	22	47	31
2009	4.273	15	10	33	58	8	34	42	23	44	33
2010	4.293	14	6	29	49	10	41	51	24	47	29
2011	5.019	12	6	28	46	9	45	54	21	51	28
2012	4.678	13	5	28	46	9	45	54	22	50	28
2013	4.571	14	4	27	45	9	46	55	23	50	27
2014	4.843	13	4	25	42	8	50	58	21	54	25

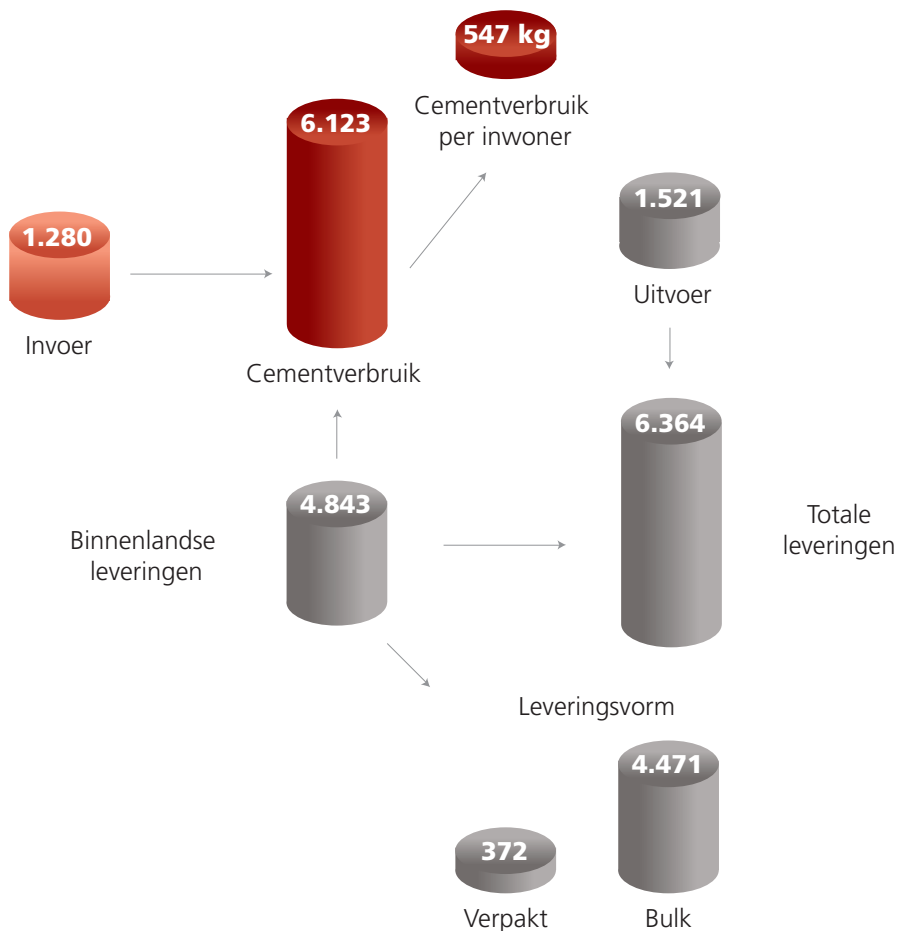
Afzet in de cementverwerkende industrie

Jaren	Totaal	Betonproducten & Vezelcement		Stortklaar beton		Leveringen op de bouwplaats		Leveringen in de handel	
	(x 1.000 t)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)
2000	5.321	1.420	26,7	2.723	51,2	316	5,9	863	16,2
2005	4.413	1.172	26,6	2.291	51,9	356	8,1	595	13,5
2006	4.765	1.241	26,1	2.517	52,8	398	8,4	609	12,8
2007	4.650	1.216	26,2	2.573	55,3	271	5,8	590	12,7
2008	4.796	1.274	26,6	2.690	56,1	295	6,2	537	11,2
2009	4.273	1.127	26,4	2.290	53,6	364	8,5	492	11,5
2010	4.294	1.087	25,3	2.299	53,5	487	11,3	421	9,8
2011	5.019	1.246	24,8	2.728	54,4	582	11,6	462	9,2
2012	4.678	1.127	24,1	2.551	54,5	576	12,3	424	9,1
2013	4.571	1.024	22,4	2.498	54,7	636	13,9	412	9,0
2014	4.843	1.004	20,7	2.676	55,3	743	15,3	420	8,7

Bron: FEBELCEM

SCHEMA VAN DE SECTOR

(in miljoen ton)

FEBELCEM

Partner van infobeton.be

FEBELCEM ASBL/VZW
Vorstlaan 68 - 1170 Brussel
Tel.: 02 645 52 11
Fax: 02 640 06 70
info@febelcem.be
www.febelcem.be

